

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „
četrt „ 6 „ 50
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnishvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „
četrt „ 5 „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserata
sprejema upravnishvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenemal
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 146.

V Ljubljani, v soboto 28. junija 1902.

Letnik XXX.

Vabilo na naročbo.

S 1. julijem se pričinja nova na-
ročba, na katero uljudno vabimo p. n.
občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v
upravnishvu:

Vse leto 20 kron. Četrt leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na
mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrt leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naroč-
nine se ne ozira.

Upravnishvo „Slovenca“.

Občni zbor „Gospo- darske Zveze“.

V četrtek se je vršil občni zbor »Gospo-
darske Zveze.« Dasi občni zbori gospodarskih
društev navadno ne vzbujajo posebnega za-
nimanja med člani in izpolnjujejo le go-
formalnost, je pa zadnji občni zbor »Gosp.
Zveze« privabil mnogo članov iz vseh krajev
slovenske domovine — dokaz, da je zani-
manje za »Zvezo« veliko in živo povsod. Od
izvenkranjskih Slovencev smo videli Stajerce,
Korošce (g. posl. Grafenauerja), Primorce in
Istrane. Shod je bil združen s točnimi po-
ročili, ki so se razvila v poučna predavanja
in semtertje zbudila živahen razgovor.

**Napredek društva. Sijajni uspeh re-
vizije.**

G. svetnik Šiška predseduje, ker je
zadržan načelnik dr. Susteršič. Po pozdravu
naglašja, da ima »Gosp. Zveza« izključno le
gospodarski namen. Ustvariti hoče krepko

gospodarsko silo našega ljudstva na zadrugi
podlagi. Nasprotstvo proti njej izvira pa iz
političnih nagibov, ne iz stvarnih. Mi mo-
ramo poudarjati, da cela organizacija ni po-
litična, ampak gospodarska.

Napadi na »Gosp. Zvezo« so vsem znani.
Izkušali so jo obrekovati, očrniti in ogrditi
na spodaj proti ljudstvu in navzgor proti
vladi. Načelnstvo je hotelo dokazati neosno-
vanost teh trditev ter je prosilo c. kr.
poljedelsko ministerstvo, naj
pošlje strokovnjaka na Slovensko, kateri
naj pregleda vso organiza-
cijo ter potem stvarno in nepri-
stransko o njej poroča.

Poljedelski minister je tej želji ustregel:
Lani na zimo je poslal dva močja, ki sta
priznana kot prva avstrijska strokovnjaka v
praktičnem zadrugištvu, in sicer ravnatelja
»Zveze gospod. zadrug v Avstriji«, gosp.
Štefana Richterja in ravnatelja
nemških gospod. zadrug na Češkem, gosp.
Brunnerja. Ta dva strokovnjaka sta se
z vso pridnostjo lotila preiskavanja naše
organizacije. Hodila sta od društva do dru-
štva, pregledovala, preiskovala posojilnice in
kmetijska društva ter na podlagi teh po-
izvedb sestavila obširno spomenico na polje-
delsko ministerstvo. Seveda mi tega poro-
čila nimamo v rokah, pač pa nam je znano,
kakšna je njegova smer. G. Richter je bil
namreč tako priazen, da nam je poslal sle-
deče pismo:

Častitemu predsednistvu
»Gospodarske zveze«.

v Ljubljani.

Ko sem skupno z direktorjem osrednje
zveze nemških gospodarskih zadrug na Če-
škem dovršil poizvedbe, katere mi je naro-
čilo c. kr. poljedelsko ministerstvo glede go-
spodarskih zadrug razmer po Kranjskem
in po slovenskih pokrajinah Goriške, Gradi-
šanske in Istrije sploh, kakor tudi glede
»Gospodarske zveze« v Ljubljani in njeni
organizaciji poddruženih zadrug posebej, po-

dal sem c. kr. poljedelskemu ministerstvu na-
tančno poročilo in na podlagi tega poročila
sem predložil svoje nasvete o nadaljnjem
razvoju gospodarskega zadrugištva v ome-
njenem okolišu.

Jaz seveda ne morem Vaši slavni zvezi
tega poročila predložiti in tudi ne vem, v
koliko se bo c. kr. poljedelsko ministerstvo
mojega mnenja poprijelo in si moje nasvete
osvojilo. Eno pa mi je dolžnost in potreba
izreči, da me je marsikaj, kar sem pri svojih
poizvedbah opazil, kar naravnost presenetilo
in z velikim veseljem napolnilo, ko sem
videl, da je gospodarsko zadrugištvo v pod-
ročji »Gospodarske zveze« v zdravem raz-
voju in v prav večjih rokah. Prepričan sem
se, da je »Gospodarska zveza« že danes
središče in opora gospodarskega zadrugištva
vseh slovenskih pokrajin avstrijskega juga,
in da je v svojem nadaljnjem razvoju pokli-
cana, da postane za gospodarsko življenje
vaščanov največjega pomena. Temelj te orga-
nizacije so Raiffeisenove in druge gospo-
darske zadruge, in moram Vam izreči zlasti
svoje posebno priznanje za to, da ste umeli
in mogli v kratkem času, odkar »Gospo-
darska zveza« v svoji sedanjí organizaciji
obstoji, celo poslovanje spraviti v tako pri-
meren in varen tir. Našel sem pri »Gospo-
darski zvezi« sami uprav vzgledno knjigo-
vodstvo in poslovanje; in pri 27 zadrugah,
katere sem si po svoji lastni izbiri ogledal
in zlasti v knjigovodstvenem in računskem
oziru temeljito preiskal, se je pokazalo vse-
skozi redno, v mnogih slučajih pa zopet kar
naravnost uzorno knjigovodstvo in računstvo.

Ker tega prej, dokler ni stopila »Go-
spodarska zveza« v življenje, ni bilo povsod,
in dokler posamezne zadruge niso imele
strokovnjaške revizije in kontrole, tega tudi
ni bilo mogoče od njih zahtevati, je tem
večja zasluga Vaše oskrbniške in pregledo-
valne delavnosti, da ste pripravili svoji orga-
nizaciji podrejene Raiffeisenove in druge za-
druge na sedanjo stopinjo njihove notranje
uredbe, ko ste pri njih dosegli, da znajo

prav delati računske sklepe in brez pogreška
voditi knjigovodstvo.

Ko kot star zadrugišnik in sedanjí di-
rektor »Splošne zveze gospodarskih zadrug
v Avstriji«, v kateri lastnosti sem smel po
naročilu ministerstva v področju »Gospo-
darske zveze« posredovati, to z veseljem
konstatujem, in ko glede svojih podrobnih
opazovanj in nasvetov za nadaljno uredbo
»Gospodarske zveze« opozarjam na razglas,
ki je pričakovati od c. kr. poljedelskega mi-
nisterstva, ne morem si kaj, da ne bi čista-
nemu predsednistvu k sedanjemu poslovanju
»Gospodarske zveze« najtopleje čestital in
svoje priznanje izrekel zlasti revizorju »Go-
spodarske zveze«, gospodu Alojziju Pelcu,
ki je po mojih lastnih opazovanjih ondi iz-
vršil uprav orjaško delo in je za izročeno
mu odgovornosti polno opravilo osebno in
strokovno prav posebno usposobljen.

Z zadrugišnim pozdravom »Splošna
zveza gospodarskih zadrug v
Avstriji«.

Direktor:
Štefan Richter, l. r.

(Živahno odobravanje.)

Ker je to strokovnjaško poročilo spi-
sano v tem smislu, zato smemo pričakovati,
da bo odalej vlada upoštevala »Gosp. Zv.«
kot javno koristno, ljudstvo vzgajajoče in
obranjujoče društvo ter mu dajala dostojne
podpore. Saj ima zdaj neovrgljiv dokaz iz
strokovnjaških rok, da smo delovali za javni
blagor. Ker je podpora gotova, zato se tudi
letošnji primanjkljaj ne bo odpisal pri de-
ležih.

Promet. Volitve. Revizor.

G. ravnatelj Jeglič poroča potem o
letnem računu. V II. upravnem letu 1901
je pristopilo 191 članov, izstopil ni nihče,
tako je imela »G. Zv.« ob sklepu računskega
leta 1901 že 1514 članov, kateri so vplačali
deležev 68.030 K. Promet je silno na-
raščal in je prošlo leto dosegel že 3.846.484 K
41 h. »G. Zv.« se je izkazovala tudi zdaj

LISTEK.

Socialen politicus.

— — — Anders,
Begreif ich wohl, als sonst in Menschenköpfen,
Malt sich im liberalen Kopf die Welt.

Ali še niste slišali prav nič o duho-
vitem in vsega upoštevanja vrednem pred-
logu, med našim narodom splošno uvesti
izdelovanje zobotrebnikov, in tako na ta
sicer nenavadni ali garantirano uspešni način
rešiti naše ljudstvo vse bede? Ne? Potem
gotovo niste sociolog, socialno vprašanje
vam je Hekuba. V vsaki učni in ročni knjigi
sociologije lahko berete v posebnem pog-
lavju, da so ta svet pretresujoči predlog
stavili naši liberalci, tako imeniten je ta
predlog. Kdo je mar? Ta učeni korenine je
slovenski liberal! Svet pretresujoči predlog
pravimo, čeprav se morda svet od smeha
trese, to nič ne de, trese se pa le.

Ali še niste brali o velikanski nameri,
presnovati posojilnice tako, da ne bodejo
več razposojale denarja, marveč krave? Kmet
bode v posojilnici dobil krave, tri,
pet, polušesto, osem in dve tretinji, ali ko-
likor že po 4, 4 in 1/2, 5 od sto. Kako bo
to šlo, to morajo že tisti vedeti, ki so to
misel skovali. In dolgo so jo morali kovati,
ker je tako strašno zabita. Toda domišljali
so si brez dvoma, da je zelo dobra. Ideje
Schulze-Delitscha in pa Raiffeisena so otro-

čarije proti tej misli. Tudi ona je zrastle na
liberalnih tleh. In o tem niste prav nič brali?
Mar ne berete prav nič res socialnega? Po-
boljšajte se vendar!

Toda sedaj pa nam je dolžnost, sezna-
niti bravce z najnovejšo socialno liberalno
idejo. Stvar je namreč takale: Naši kato-
liško-narodni poslanci vložili so nujen pred-
log, v katerem pozivljejo vlado, naj nemu-
doma ukrene vse potrebno, da odpomore
na deželi tako zelo občutljivemu pomanj-
kanju kmetijskih delavcev. Naš kmet pozna
dobro to pomanjkanje. »Slov. Narodu« ta
predlog ni všeč, in on popraša: »Ali naj
se odpošlje ekspedicijska cesarske armade v
centralno Afriko, kjer naj nalovi na tisoče
črnih robov? In ali naj se ustanove c. kr.
umetna vališča za otroke?« Iz tega je raz-
videti, da smatra »Slov. Narod« le tako re-
šitev agrarnega vprašanja kot mogočo. Ako
bi bil »Slov. Narod« vprašal kakega člo-
veka, ki se zanima za agrarno vprašanje,
brez dvoma bi mu bil ta povedal, da se da
pomanjkanju delavcev odpomoči z omeji-
tvijo prostosti izseljevanja, z zavarovanjem
za starost in onemoglost, skrajšanjem vo-
jaške službene dobe, vojaškimi dopusti za
časa žetve in še sto drugimi stvarmi. Toda
»Sl. Narodu« padla sta na um le omenjena
dva predloga. Sužnji in valivnice! Ta pred-
log za rešitev agrarnega vprašanja bode za-
pisala socialna veda v svojo zgodovinsko

knjigo z neizbrisljivimi črkami. Kaj tacega
pa še ne! To ste blesteči socialni ideji! In
trdni ste, kot bi bili za vso večnost nare-
jeni, dobro pritrjeni in zabiti, posebno za-
biti, zabiti.

Ako bi bil »Slov. Narod« predlagal bil
dotični nujni predlog, glasil bi se najbrže
takole:

»Deželni zbor, previsoki in preslavni!
Prišli smo k Tebi prosit miloščine, in sedaj
smo v stiski, kako bi beseede uvrstili, da bi
Tebi, deželni zbor previsoki in preslavni,
prijetno donele, in Ti ne utrudile duha.
Dana Ti je oblast, dane so Ti moči in pra-
vice. Ali miloščine ne prosimo za se, pač
pa za trpina, ki nosi na telesu svojem to-
liko ran, da jih niti Job ni toliko imel v
najhujši svoji nesreči, za trpina, ki je tako
nesrečen, da se joče zemlja sama pod njim.
Ta trpin, ta trpin, deželni zbor previsoki in
preslavni, je ubogi narod, stanujoč in vzdih-
ujoč po ubornih slovenskih kočah, ki ne
more niti živeti, niti umreti, ne more in ne
more.

In Ti, deželni zbor previsoki in pre-
slavni, prašal bodeš, čemu Ti vse to pripo-
vedujemo, pripovedujemo in razkladamo?
Dane so Ti moči in pravice in mnoga oblast
Ti je dana. Pomanjkanje delavskih močij na
deželi je veliko in grozovito ter prestrašno
občutno je le to pomanjkanje. Samo ako se
tam iz daljne Afrike, za morjem ležeče in

vroče, uvedejo sužnji in vpeljejo, ali pa, ako
se ustanove in vpeljejo umetna vališča, va-
lišča in umetne valivnice za delavce, samo
potem bode zopet bolje, bolje in ugodneje.
Ta velikansko lepa in prekrasna ideja, pre-
krasna in prekoristna, bode rešila naš rod,
rešila ga in mu pomagala, pomagala mu in
ga osrečila. Afrikanški sužnji in pa valivnice,
to je, kar bode dičilo naš rod, dičilo ga in
mu koristilo. Za vse, kar ima, ima naš na-
rod zahvalo dajati slovensko-nemški zvezi,
za vse in še za več. Ta zveza, ta slavna
zveza, deželni zbor preslavni in previsoki,
ta zveza, oh, ta zveza ga je probudila iz
smrtnega spanja, probudila in predramila.
Ali sedaj, ko se je ravnokar probudil, sla-
boten je še, opoteka se sem, opoteka se tja,
in podstave nima, na katero bi se stalno
opr. Ni ga strebra, da bi se nanj naslonil,
naslonil in tako si odpočil. Ta podstava, ta
steber bode sužnji in vališča. Vpelji jih to-
rej in ustanovi, deželni zbor previsoki in
preslavni.«

Tako-le bi delal »Slov. Narod« in vse
bi se čudilo njegovi socialni modrosti, vse,
pravimo, ker tudi mi bi jo občudovali, kajti
s tem bi izvršil le posledico razširjanja svo-
jih socialnih idej in bi se potem lahko reklo:
„Though this be madness, yet there is me-
thod in it“, čeprav je to blaznost, pa je me-
toda v njej. Toda to, kar je dosedaj pisal,
je pa brez metode.

kot mater in gojiteljico podrejenih ji društev. Zato ni gledala na svoj dobiček, ampak je pred vsem gledala na to, da razširi in utrdi združno idejo. Zato je izdajala »Narodnega Gospodarja«, katerega so dobivali člani zastonj, zato je pri zamudnih obrestih društev imela izgubo, zato je visoke svote izdala za pisarniške stroške, za revizijo, za pouk članom in za potne stroške. Zato je imela izgube 9461 K 27 h. Ta izguba je sicer v sedanjem računu, a v resnici je dobro naložen kapital, kateri se bo še vrlo obrestoval v bodočnosti iz del, ki so se zanj naredila.

Promet se je pomnožil posebno pri trgovini z deželnimi sadeži. Poskočil je od prejšnjega leta za 1.262.705 K.

Žreb je odločil, da izstopijo letos iz odbora gg. A. Belec, Fr. Jaklič, I. Kromar, dr. E. Lampe, dr. J. Pavlica, Iv. Stele, dr. Viljem Schweitzer, V. Šubic, dr. D. Trinajstić in Fr. Tršar. Bili so vsi zopet izvoljeni, samo namestu bolehnega gosp. dr. Pavlice in mesto umrlega odbornika Al. Berganta gg. Dermastja in Tom. Rožnik.

Gosp. revizor Pelc je poročal o delovanju revizijskega odseka, o razvoju združne organizacije in o vprašanju ustanovitve združnih domov.

Revizija je silno potrebna, in »G. Zv.« stori vse, da jo po možnosti natančno vrši. Delo je velikansko pri tej obilici društev. Lani je g. Pelc revidiral 32 posojilnic. Od slej bo treba gledati, da se vsako leto revidira večje število posojilnic. Lani se je pri vseh kmetijskih društvih vpeljalo enotno knjigovodstvo, in vršila sta se dva poučna kurza.

Ko je g. Pelc opozoril, kako se naj varujejo združniki običajnih napak pri posojilnicah in kmet. društvih, je podal

Pregled združništva na Slovenskem.

Dejansko združno gibanje se je pričelo med katoliškimi Slovenci še le leta 1894.

To leto bila je prva raiff. posojilnica zasnovana na slovenskih tleh in sicer na Kranjskem v Trnovem pri Il. Bistrici.

Kakor se je pa pozno pričela, tako se je pa hitreje razvijala in so se naslednje raiff. posojilnice ustanovile kakor sledi:

Dežela	Ustanovne leto										Skupaj koncem l. 1901
	1894	1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901			
Kranjsko	1	12	9	6	8	5	8	12	61		
Stajersko	—	—	—	—	1	3	—	1	5		
Koroško	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Primorsko	—	—	—	3	6	3	3	—	15		
Istra	—	—	—	1	2	7	6	1	17		
Skupaj	1	12	9	10	17	18	17	14	98		

Izmej 61 posojilnic na Kranjskem imelo je 59 posojilnic (ker od dveh ni bilo še mogoče dobiti podatke) skupaj sprejemkov K 5.514.016-33, izdatkov pa K 5.371.594-98, tedaj skupnega prometa K 10.885.611-31.

Stanje hran. vlog znašalo je K 6.413.113-20, stanje posojil znašalo je K 5.317.458-90, stanje izposojil znašalo je K 592.376-66, stanje naloženega denarja pa K 1.395.330-34. Članov imelo je teh 59 posojilnic 11.173, koji so imeli na deležih uplačano K 25.121-26. Čistega dobička bilo je skupno v l. 1891 K 27.978-94, rezervni zaklad pa je znašal K 110.970-11.

Glede drugih dežel ni nam še danes mogoče podati enakih podatkov kakor zgoraj, ker nam niso v večini še poslane rač. zaključkov.

Poleg teh raiff. pos. pa je obstalo konec leta na slovenskem ozemlju več drugih posojilnic in sicer:

Kranjsko	43 + 61 raiff.	= 104 den. zav.
Stajersko	42 + 5 " "	= 47 " "
Koroško	20 + — " "	= 20 " "
Primorsko	17 + 15 " "	= 32 " "
Istra	9 + 17 " "	= 26 " "
Skupaj	131 + 98 " "	= 229 " "

Izmej teh 229 posojilnic bilo jih je član »Gosp. zveze« konec l. 1901 = 102 in sicer: Kranjsko 61 raiff, 6 drugih, skupaj 67 Stajersko 5 " 4 " " 9 Primorsko 13 " 3 " " 16 Istra 8 " 2 " " 10 Skupaj 87 " 15 " " 102

ako odštejemo tedaj od vseh denarnih zavodov 229 proč v zvezi stoječe 102, jih ostane še izven zveze 127 in presega šte-

vilo onih izven zveze one v zvezi stoječe le za 25, kar je jasen dokaz, da uživa »Gosp. zveza« vkljub vednemu blatenju tudi med posoj. največje zaupanje.

Poleg tega pa se je na Kranjskem nahajalo konec l. 1901 še 77 raznih drugih društev in sicer:

- 30 kmetijskih društev,
- 16 konsumnih društev,
- 16 mlekarških zadrug,
- 3 stavbinska društva,
- 2 društva postreščkov,
- 1 zavarovalnica proti požaru,
- 1 zavarovalnica za govejo živino,
- 1 lesna zadruga,
- 1 trtovejno društvo,
- 1 vinogradsko društvo,
- 1 železoobratna zadruga,
- 1 mizarska zadruga,
- 1 narodno-gospodarsko društvo,
- 1 surovinsko društvo čevljarske obrtne zadruge.

Od teh bilo je vpisanih kot člani pri »Gosp. zvezi« 42 in sicer:

- 29 kmetijskih društev,
- 6 konsumnih društev,
- 3 mlekarške zadruge,
- 1 železoobratna zadruga,
- 1 vinogradniško društvo,
- 1 stavbeno društvo in
- 1 mizarska zadruga.

Poleg teh pa je bilo še vpisanih v zvezo 7 raznih zadrug iz Stajerske, 5 iz Primorske in 3 iz Istre, skupaj 15 raznih zadrug, pri čemer zgornjih 42, je tedaj skupaj 57 raznih zadrug.

Bilo je tedaj konec l. 1901 vseh zadrug članic: posojilnic 102, raznih drugih zadrug 57, skupaj 159.

G. Pelc je sestavil tudi primerjajoč narodno-gospodarski zemljevid, kateri nam kaže gospodarsko organizacijo na Slovenskem. Ta zemljevid bo izšel kmalu in ga priporočamo vsem v natančno proučevanje.

Zadruga in trgovina.

Gospod Rozman poroča o trgovskem delovanju »Gospodarske zveze«. Zveza stori vse, da ustreže članom. Pri tem se morajo pa člani tudi nje držati. Predno se obrnejo drugam, naj vedno vprašajo pri »Zvezi«. »Zveza« ima take trgovske ugodnosti, da lahko nudi članom vse, kar dobe drugod. Na razpolago ima kapital in širne zveze. Naj se ne dajo člani zbežati od nasprotnikov po slučajno in umetno znižanih cenah pri posameznih stvarih, za katere se potem na drug način z obrestmi odškodujejo. Zgodi se, da kaka trgovska trdka večkrat izkazuje ugodnosti posameznim zadrugam, a v celoti izpodkopa združno misel. Od takih se je treba osvoboditi. Varujejo se naj zadruge agentov, ki hodijo okoli. Reelne firme stopajo in se vežejo direktno z »Gosp. zvezo« in ne pošiljajo židov okoli.

Združna trgovina ima veliko prihodnost. Tega nas uče zgledi na Nemškem, kjer se družijo posamezne zadruge v deželne zveze, te pa v veliko državno zvezo. Hamburška zveza je svoj promet zvišala lani od 7 milijonov na 15 milijonov mark — dokaz, kako v najbolj trgovsko izobraženih in usposobljenih krogih raste združna ideja.

Združni trgovci se pridno oklepajo »Zveze«. Vsega prometa je imela »Gospodarska zveza« dve tretjini s trgovci in samo eno tretjino z zadrugami, dokaz, da trgovci bolje izprevidujejo korist »Zveze«, kakor zadruge. Zato je nujna dolžnost vseh, da v zadrugah bolj goje pravega združnega duha, ki je duh skupnosti in medsebojne podpore, ne pa duh cepljenja in razdružitve. »Zveza« je poslala uslužbenca tudi v Pariz študirat trgovske razmere, in se razširja tako, da bo ustrezala vsem zahtevam.

Pri razgovoru so se pretresale tudi razne ljubljanske trdke ter se je razmišljalo, katera bi zaslužila zaupanje zadrug, in katera ne. Odločno se je izrekla misel, da se priliberalci kupovati ne sme.

Gospod Rozman je povdarjal, da bi bilo dobro, če bi se zastopniki raznih zadrug večkrat shajali, da bi imeli nekake »borzne dneve« in se pomenili o blagu in njega cenah. K sklepu priporoča red po trgovinah.

Lesna zadruga.

G. Žumer poroča potem o ustanovitvi lesne zadruge.

V prvi seji na dan obh. z bora se je odsek konstituiral: Predsednik gospod Demšar, tajnik Krek.

Drugo sejo je imel odsek 2. dec. 1901. Navzoči so bili gg. predsednik Demšar, tajnik doktor Krek, Stanovnik in Žumer.

Vsestranski se je pojasnilo gozdno vprašanje v naši domovini in povdarjalo, da so dozidaj silne pomanjkljivosti:

- a) glede na gojitev gozdov;
- b) glede na varstvo gozdov;
- c) glede na trgovino z lesom.

Glede na gojitev gozdov se je soglasno zadržalo, da je premalo strokovnega znanja v tem oziru. Skrajno potrebna bi bila knjiga o umnem gozdarstvu. Dr. Krek je že o tem govoril tudi z odborom »Mohorjeve družbe«. Ta bi tako poljudno spisano knjigo rad izdal; treba je pisatelja. Iščoč takega moža, še le vidimo, kako revni smo na strokovnjakih v gozdarstvu. Naj misel tu sprožena prodere v javnost in najde kje prijatelja našega kmetkega stanu, ki bi bil sposoben in voljan posvetiti svoje moči taki knjigi.

Glede na varstvo gozdov je treba temeljitega pouka. Nekaj Demšarjevih člankov v »Domoljubu« v tem oziru je zelo dobro vplivalo.

Treba je le še večkrat z besedo in pisom poučevati kmete, kolikšen je pomen lea za kranjskega kmeta sploh, zlasti pa kolikšen je v % izražen srednji prirastek v gozdu, da bodo s pomočjo posojilnic varovali svoje gojzdove. »Domoljub«, »Narodni Gospodar« in »Družba sv. Mohorja« v kalendarju naj to stvarino obravnavajo. — Posojilnice naj se zavzamejo za to stvar in naj pomagajo kmetom, ki si hočejo z izsekanjem dobiti denar. Če pa ni drugače mogoče, naj pa posojilnice ali zadruge kupijo gojzde. — Zakoni naj tudi zabranjajo ne samo klimatiško, marveč tudi vsako gospodarsko škodljivo izsekavanje.

Trgovina z lesom se je zadnji čas precej izboljšala. Vplivala je brez dvojbe tudi organizacijska konkurenčna ideja. — O njenem bistvu je treba poučevati. Najprej naj se naredbenim potom (po zahtevi v deželnem zboru) prepove, da bi se na Kranjskem še vedno rabili pri trgovini z lesom laški palec. — Žagarji bi se ne smeli zavezavati z laškim agentom. — Kjer je le mogoče, naj zadruge pokupijo žage. — Združna ideja naj se zaneše povsod. Potem bodo tla godna, da se ustanovi uspešno delujoča izvozna lesna zadruga.

Odsek je bil že blizu vresničenja te misli. Ponujala se je prilika kupiti veliko parno žago na Notranjskem, a za zdaj je gospodar umaknil svojo ponudbo. Dva člana (Demšar in Žumer) sta dotično žago ogledala, strokovno ocenila in izjavila, da je primerna. Sklenilo se je že, naj znašajo združni deleži po 100 gl. Zadruga naj bi na vsak način imela svoje skladišče tudi v Ljubljani za domači trg. — Ker pa, kakor je bilo že povedano, za zdaj dotična žaga ni na prodaj, se ni doslej še izvršila ta misel. A bo se gotovo, ako se navedeni nasveti uresničijo in s tem ustvari zdrava podlaga organizaciji tudi glede na gozdarstvo.

Krajevni revizorji. Časopisje.

G. Lenasi priporoča, da bi se postavili tudi krajevni revizorji, ki bi si deželo razdelili. Tako bi se vzdrževal red in bi se širila združna ideja intenzivneje. G. Pelc pravi, da bi to škodovalo enotnosti knjigovodstva, ker bi vsak revidiral po svoje. G. Šiška pa pravi, da se je načelstvo že bavilo s tem vprašanjem. Treba bo, da bo tak krajevni revizor najprej hodil nekaj časa po deželi z glavnim revizorjem, da spozna natančno vse poslovanje. G. Oranič predlaga, naj se semeniško vodstvo naprosi priporočiti bogoslovcem, da se o počitnicah udeležujejo socialnih kurzov in predavanj o knjigovodstvu. Na mladega duhovnika se stavijo dandanes visoke zahteve; zato se mora pripravljati že v semenišču. Ta stvar se izroči dr. Kreku.

Dr. Lampe opozarja na bodočo izpremembo tiskovnega zakona. Kolportaza bo prosta. Nasprotniki se pripravljajo, da preplave našo deželo vsako nedeljo s svojim časopisjem. Zato je dolžnost naša, da razširjamo dobro časopisje. Najbolj pripraven kraj za to so zadruge, ki naj ne posredu-

jejo le materielnega blaga, ampak tudi duševno omiko. Želeli bi pa bilo tudi, da bi združniki svoje narodno gospodarske in socialne izkušnje pridno priobčevali v časopisju in tako širili idejo gospodarskega probujenja.

G. predsednik predlaga potem, da se brzojavno izreče zahvala poljedelskemu ministru za njegovo naklonjenost, ter sklene zborovanje s slakovkico na onega, ki je bil prvi združnik v avstrijski državi, ko je izbral geslo »Z združenimi močmi!«, na presv. vladarja Franca Jožefa, katerim so se zborovavci navdušeno odzvali.

Deželni zbori.

Primeroma največjo pozornost vzbujajo razprave v tirolskem deželnem zboru, koder je vsaj v prvem hipu prišlo do nekake sprave med Nemci in Italijani. V četrtkovi popoldanski seji je bil v razpravi nujni predlog italijanskega posl. dr. Brugnara, ki je zahteval, naj se izvoli ustavni odsek 13 članov, ki naj tekom osemih dni izdela predloge glede ureditve avtonomijekega vprašanja. Temu predlogu so pritrdili tudi Nemci pod pogojem, da se bo varovala edinstvo dežele in interesi nemštva v južnem delu Tirol. Italijanski predlagatelj so pritrdili prvi zahtevi, ob enem pa zahtevali ustanovitev posebnega oddelka deželnega odbora in deželnega šolskega sveta s sedežem v Tridentu, konečno delitev veleposelstniške skupine. V podrobno razpravo nemški poslanci v tej seji niso posegali in pritrdili nujnosti predloga. Pričakuje se pa burnejih razprav v odseku in pozneje pri meritorni razpravi, ker Nemci ne bodo pritrdili vsem italijanskim zahtevam. — Nato se je vršila razprava o nujnem predlogu poslanca Schöpflerja glede premembe volivnega reda. — Deželni zbor je tudi razveljavil volitev zastopnika trgovinske zbornice dr. Koflerja, vsenemca, ki je bil nepravilno izvoljen proti kandidatu nemške ljudske stranke. Nova volitev se razpiše v kratkem. — Prihodnja seja je danes. — Finančni odsek nižjeavstrijskega deželnega zbora je že rešil ves proračun za tekoče leto in prihodnji tork se že prične razprava v plenumu. Opozicija seveda tudi pri tej priliki po svoje nagaja, a opraviti ne more ničesar. — Gorenjeavstrijski deželni zbor je v četrtkovi seji rešil normalnošolski zaklad ter sklenil v pokritje primanjkljaja 28 odstotno deželno naklado. — Češki deželni zbor se peča z novo naklado na pivo. Prihodnja seja je v ponedeljek. — V nižjeavstrijskem deželnem zboru je včeraj propadel žid Ofner s svojim predlogom, naj se določi za nedefinitivne učitelje trimesečna odpovedna doba ter naj se sploh ne odpustajo pred koncem šolskega leta. — Gališki deželni zbor je sprejel včeraj enomesečni budgetni provizorij.

Nagodbena pogajanja.

Po vseh dosedanjih znamenjih moremo soditi, da na nadaljevanje razprav o nagodbi in carinskem tarifu mej obestranskima vladama v bližnjem času nihče ne misli. Ogrski ministerski predsednik pride sicer morda že danes na Dunaj, da poroča cesarju pred njegovim odpotovanjem v Ili o tekočih stvareh, drugih opravkov pa Szell ne bo imel na Dunaju. Z drugimi besedami se to pač pravi, da ga bodo sicer na Dunaju sprejeli, naznaniti in predlagati mu pa nimajo ničesar. Pogajanja se morejo nadaljevati le tedaj, če Szell pritrdi predlogom avstrijske vlade ali pa sam stavi predloge, s katerimi bi bili zadovoljni kolikor toliko Avstrijci. Za vsaka druga pogajanja bi se le brez potrebe tratil čas. Kajpada Mažarom to ni ljubo, posebno jih pa jezi, da jih je Koerber prehitel z odpovedjo trgovinskih pogodb. Vsi mažarski oficiozi zahtevajo, da se umakne Koerber in pride mesto njega mož, ki bo voljan pritrditi Badeni-Banffyjevemu dogovoru. Tega pa seveda ne pomislijo, da so minuli oni časi in da imamo tudi v Avstriji parlament, s katerim mora računati vlada, kakor računa Szell s svojim parlamentom.

Volivna borba na Nižje-Avstrijskem.

Prihodnjo jesen se vrši na Nižje-Avstrijskem velika volivna borba za deželni zbor.

Priloge za to so že sedaj v polnem tiru. Na boj se pripravljajo na eni strani kršč. socialci, na drugi pa vse združene protikršćanske stranke. Mejem ko deluje prva stranka le bolj na tistem in si pridobiva zaupanje volivcev z dejanji, prirejajo združeni liberalci, soc. demokratje in nemški nacionalci razne shode in na teh napovedujejo boj nasprotniku. Najbolj trda gre tem združenim elementom za kandidate. Iz zadnjih pojavov v tem oziru se vidi, da so se vrgli pred vsem na soc. dem. učiteljstvo. Eden takih kandidatov je nastopil na zadnjem liberalnem shodu pod patronanco žida Nosketa v osebi učitelja Hohensinnerja. Značilno je, kaj je tega »volkshildnerja« napotilo do kandidature. Rekel je, da hoče biti poslanec dež. zbora samo radi — imunitete. Koristi volivcev so mu pri tem deveta briga. Takih kandidatov bodo seveda židje lahko dobili še več. Treba jim bo le k vsemu kimati, kar bodo hoteli židje, in dobro udrihati po nasprotnikih, pa je zrel za njih kandidata.

Iz brzojavk.

O bolezni kralja Edvarda. V kodanjskih dvornih krogih ni absolutno nič znanega o kakem zboljanju kraljevega stanja. O kakem popolnem ozdravljenju ne more biti govora. Kraljev položaj je prej ko slej izredno resen. — Veliki nemiri v Angliji radi odpovedi kronanja. Po raznih mestih Anglije je prebivalstvo z veliko nejevoljo sprejelo vest o odgoditvi kronskih slavnosti. Pojavili so se resni nemiri. Demonstranti so pobili več oken in zažgali nekaj prodajaln. Taki dogodki so se pojavljali v Watfordu, Dunstablju in Newtonu. — Kronanje angleškega kralja se je za sedaj določilo na prve dni meseca oktobra. Do tedaj bo kralj baje popolnoma okrevljal. Zunanji zastopniki naj bi prišli v London pred 5. oktobrom. — Razpor v češkem deželnozborskem klubu se je izvršil edino le pod vtisom bližnjih volitev. Na predlog Staročehov ostanejo klubi v zvezi v vseh narodnih, državno-pravnih in parlamentarnotehničnih zadevah. — Novo Combesovo nasilstvo. Francoski ministerski predsednik je izdal dekret, s katerim se odreja takojšnja zatvoritev vseh redovnih učilišč, ki še nimajo oblastvenega dovoljenja. Teh zavodov je 130, ki so porazdeljeni na 47 okrajev. Pretekli so že prejeli dotična navodila. — Stevilna aretiranja v Atenah. V Atenah so aretirali mnogo Bolgarov in Makedoncev, ki so utihotapili orožje v Makedonijo. Dosedaj so odposlali 17.000 pušk, 25.000 pušk s streljivom je pa na novo naročenih. — Za skrajšano budgetno razpravo v avstrijskem parlamentu se že vrše potrebne predpriprave. Podrobna razprava (!) v odsekih se opusti in tudi v plenumu zelo skrajša. — Cesar Viljem o poljski politiki. V berlinskih dvornih krogih se govori, da bo cesar Viljem povodom banketa v Poznanju oddal važno izjavo o Poljakih. — Fuzija nemške ljudske z vsenemško stranko. Meji voditelji imenovanih strank se vrše priprave za spojitve obeh strank. — Mesto dnevnin fiksnih pavšal za drž. poslane namerava po židov. poročilih vlada uvesti v prihodnjem zasedanju. Stalna letna plača bi se v primeri s sedanji dnevninami nekoliko zvišala, odpadli bi pa takozvani »Meilengelder«. — Zakon proti anarhistom je sklenila ameriška reprezentantka zbornica s 175 proti 38 glasovom.

Književnost in umetnost.

Al. Haruzin: Krajnski kralj i jeho budesnyja javljenja.

G. Haruzin, katerega izvrstno razpravo o kranjskem kmetijstvu smo nedavno omenili, je seznanil rusko občinstvo zdaj našim Krasom in z njegovimi podzemskimi čudeši. Posebno postojnsko jamo popisuje in opozarja nanjo Ruse, ki potujejo na jug. Tudi oerkniško jezero in druge kraške znamenitosti omenja v svoji razpravi.

Nova slovenska knjiga.

Danes smo dobili v roke almanah »Na novih potih«, izdala slovenska mladina. Cena knjigi 1 K 70 v, s pošto 1 K 90 v. Dobiva se pri štud. phil. Dav. Mastnak, Dunaj, univerza. V knjigi so zastopani: Oton Zupancič, Ivo Šorli, Dragotin Koderman, Adri-

janin, Josip Hacin, Cvetko Golar, Nirvan, M. P. Nataša, Ernest Kalan, Alojzij Gradnik, Zofka Kvedrova, Karol Linhart, Vekoslav Spindler. O knjigi še izpregovorimo.

Deželni zbor istrski.

Druga seja. — Navzočih 19 poslancev večine in vseh 9 naših. Sedeži na galeriji vsi zasedeni. Dež. glavar je ob 11. uri 25 m. otvoril sejo, naznanil opravičevanje, naznačil današnji dnevni red, predstavil zbornici slov. stenografa g. Franja Klemenčiča ter zaprisegel pri prvi seji nenavzoče poslance dr. Mato Trinajstića, ki je prečital hrvatsko prisego, ter Italijana Sbisà in Vareton.

O volitvi tajnikov so dobili Ventrella 28. Vareton 20 in čast. gosp. Kompare 8 glasov; izvoljena sta torej prva dva. Istotako so izvoljeni za revizorje sami Italijani. Pred volitvijo v odseke je izjavil posl. Spindler v imenu manjšine, da se ista ne udeležijo teh volitev, ker se je pokazalo že pri volitvi tajnikov, da večina ne pozna nikakih ozirov do manjšine, ki zastopa večino prebivalstva, čeprav je to običajno v vseh parlamentih.

Izvolili so potem v finančni odsek 7, v pol-ekonomski, agrarni in šolski po 5 Italijanov.

Dež. odbornik Ghersich je čital poročilo o minolih volitvah, ki so se vse odobrile, razven volitev naših poslancev: Mandića, Spindlerja in dr. Stangerja.

Akti o teh volitvah se izročijo komisiji sestavljeni iz 5 članov — seveda zopet samih Italijanov.

Predsednik je priobčil, da sta si izbrali večina dr. Bartolija, manjšina pa prof. Spindlerja za klubove načelnike.

Tajnik Vareton je prečital interpelacijo dr. Bartolija in drugov na vlado, ker je tako naglo in nepričakovano sklicala dež. zbor izven svojega zakonitega mesta Poreča. K tej interpelaciji se je oglasil predlagatelj dr. Bartoli ter je pozival dež. glavarja, naj upliha na vlado, da kmalu odgovori na njegova vprašanja.

Prihodja seja bo v četrtek.

Pred sejo so imeli naši pogajanja z Italijani glede volitev v odseke. Italijani so stavili za pogoj, da bi volili naše v odseke, to, da se naši odpovedo svoji najvažnejši pravici: govoriti v zbornici v svojem jeziku. Tega pogoja manjšina, ki se leta in leta že bori za dejansko uveljavljanje te pravice, ki je pač lepa na papirju, ki pa v praksi nima nobene zaščite od strani odločilnih činiteljev, — seveda ni mogla sprejeti. Po tem takem bodo tudi v bodoče v deželnozborskih odsekih gospoda Italijani sami med sabo.

Izpred sodišča.

Vipavski Hrovatin v pasti.

Pod tem naslovom smo že zadnjič na kratko poročali o pravdi, ki je dne 13. t. m. pred vipavskim sodiščem končala z moralno obsodbo Antona Hrovatina, bivšega župana v trgu Vipava in glavnega stebra tamošnjega liberalstva. Ker je Hrovatin že opetovano obračal našo časnikarsko pozornost naše, štejemo si v dolžnost, temu kazenskemu slučaju posvetiti malo več prostora.

Dne 11. avg. 1900 vršile so se zadnje obč. volitve v trgu Vipava, potem ko so bile že trikrat zaporedoma razveljavljene. Liberalci so bili v velikih tiskih, ker se je vedelo, da se bo šlo zlasti v II. razredu le za eden ali dva glasova. G. B. Perhavic, posestnik in gostilničar v Vipavi, volivec II. razreda, imel je dne 10. avgusta t. l. nastopiti svoje zadnje vojaške vaje, ker pa je bil že l. 1896, 1897 in 1898 radi revmatizma vojaških vaj oproščen, pričakoval je, ker se mu bolezen v tem času ni zboljšala, da bo oproščen tudi to pot in da se povrne še pred volitvijo zopet domu. Tu pa se je zgodilo nekaj nepričakovanega. Ko je bil g. Perhavic od vojaške komisije v Ljubljani že ravno določen za superarbitiranje, pride od župana Hrovatina brzojav, da g. Perhavic svojo bolezen simulira in da je že tudi od vseh prejšnjih vaj bil le vsled simuliranja oproščen. V posebni pismeni vlogi na vojaško oblast pa ga je župan Hrovatin še posebe počrnil kot hudega klerikalnega agitatorja, kateremu je lena tem, da bi bil radi volitev dne 11. avg. že doma.

Razume se, da g. Perhavic vsled teh denuncijacij niso izpustili domu, temveč ga pridržali pri vojakih.

Ko pa se je letos spomladi v neki občinski seji Hrovatin nekaj znašal nad gosp. Perhavicem kot načelnikom gospodarskega odseka, ga je ta kratko zavrnil: Vi molčite, z Vami ne govorim; Viste nepošten, ker ste nepošteno poročali o meni na vojaško oblast.

To je Hrovatina tako vzdignilo, da je

kar hitro po g. dr. Treo-tu iz Gorice vložil tožbo zoper g. Perhavca radi žaljenja časti. O tej tožbi ste se vršili dve razpravi, dne 13. maja in 13. junija t. l., ki pa boste tožitelju Hrovatinu za zmerom ostali v neprijetnem spominu.

G. Perhavic nastopil je namreč po svojem zagovorniku g. dr. Brejcu dokaz resnice, ki se mu je do pičice posrečil.

Pred vsem je dolga vrsta prič potrdila, da ima g. Perhavic že od l. 1895 tak revmatizem oziroma ishias, da ni za nobeno težko delo več; neko leto ga je ta trdovratna in neodpravljiva bolezen tako napadla, da je hodil ves sključen ob dveh palicah, da se je celo v bližnjo cerkev voziti moral in da so ljudje splošno sodili, da ne bo nikdar več po konci hodil. Zlasti so pričeli tudi potrditi, da so ga uprav tisto poletje pred zadnjimi vojaškimi vajami noge tako bolele, da ni mogel jedne čez drugo dejati, da se je vedno držal za ledja in ternal, kako ga vse boli.

Dalje se je izkazalo, da je bil g. Perhavic radi svoje bolezni trikrat v toplicah, dvakrat v Kamniku, enkrat v Dolenjskih Toplicah. Vse to je bilo v vipavskem trgu in v celi vipaski dolini splošno znano.

Stotnik Reindl, ki je bil poveljnik oni kompaniji, v koji je pri vajah leta 1900 g. Perhavic stal, je izpovedal, da je vsled Hrovatinovega telegrama med vajami Perhavca posebno pozorno opazoval, pa da se je prepričal, da je g. Perhavic res bolan, vsled česar je bil zadnji čas vaj pisarni pridelen; domu ga takrat še niso mogli izpustiti, ker še niso bile dovršene poizvedbe, ki so se vršile vsled Hrovatinovega brzojava. Končno pa so tudi vojaški zdravniki bolezen konstatirali.

Istotako je več prič, ki so z g. Perhavicem l. 1900 bili na vajah, potrdilo, da je bil le-ta zares bolan, da je le z največjim naporom vaje delal, da je mnogokrat zaostajal in iz vrste stopal; bil je pri marširanju vedno ves skozi in skozi premočen tudi tedaj, ko drugim ni bilo vroče.

Vsled od vojaške oblasti zaukazanih poizvedb je takrat žand. stražmešter Turk na vojaško oblast poročal, da je Hrovatin samo iz zavisti radi občinskih volitev v oni telegram na vojaštvo poslal, dočim se je iz vojaškega akta tudi konstatiralo, da so vojaški zdravniki l. 1896, 1897 in 1898 g. Perhavca res radi revmatizma oziroma ishias vojaških vaj oprostili.

Predložilo se je tudi zdravniško spričevalo, v kojem je že l. 1898. domači vipavski zdravnik dr. Lučič potrdil, da ima g. Perhavic res na kronični ishias-bolezen, dva vojaška zdravila pa mu zvedenca potrdila, da človek, ki ima ishias, ne more delati vojaških vaj!

Da si je bil Hrovatin krivičnosti svojega poročila svest, pa je dokazano po priči Cunta, ki je pod prisego potrdil, da se je Hrovatin še celo bahal s svojim dejanjem, rekoč: »Smo ga spravili tja (k vojakom), samo zato, da ni bil pri volitvi!« In celo Hrovatinov sin, sedanji vipavski župan, je moral pod prisego pripoznati, »da je bil brzojav mogoče da tudi radi volitev odposlan.«

Nastopal je seveda kot priča tudi vsevedni podražki Božič, ki pa Hrovatina kljub dobri volji ni mogel rešiti, pač pa je sam prišel v zadrego, ko ga je dr. Brejcek pričo pod prisego prašal, če je on o zadevni brzojavki kaj vedel, predno je bila brzoj. uradu v St. Vidu (! in ne v Vipavi!) oddana? Božič se je na to vprašanje skril za slab spomin rekoč, da se ne spominja, da bi bil on za to kaj vedel!

Ker se je Hrovatin vsled Perhavčevega očitania čutil žaljenega na poštenju s ploh, razširil se je dokaz resnice še na druge slučaje, ki osvetlujejo Hrovatinov značaj!

Tako se je dognalo, da je Hrovatin nekoč tudi o vipavskem dekanu g. Erjavcu lažljivo poročal na kn.-šk. ordinarij, da neke ustanovne maše samo radi tega ne opravlja z asistenco, da si polni svoj nenasitni farški žep. Izkazalo se je seveda, da se dotične maše sploh nikoli z asistenco opravljale niso.

Podobno kakor s Perhavicem je Hrovatin naredil tudi z Ivanom Može-tom iz Vipave. Ta je bil l. 1898 radi svojega bolnega očeta vojakov oproščen in sicer po priporočilu župana Hrovatina. Ko se je pa l. 1900. Možetov oče pri obč. volitvah nagnil na klerikalno stran, pisal je Hrovatin na vojaško oblast, da se je županstvo l. 1898, ko je Možetovo prošnjo za oprostitev od vojaščine podpiralo, zmotilo in da je bilo slabo poučeno, in da je Može zadosti zdrav in njegov sin ne zasluži biti vojaščine oproščen! Vsled te županske vloge so se vršile seveda poizvedbe: od okr. okr. glav. zaslišana zaupna moža Pavlin in Princez pa sta potrdila, da je stari Može še bolan in potreba za oprostitev njegovega sina še vedno dana, okr. glavarstvo samo pa je na deželno vlado poročalo »da župa-

nova vloga izvira iz osebnih razlogov in da je bila brezdušno moleraditega narejena, ker je Ivan Može pri zadnjih občinskih volitvah s klerikalno stranko volil!« — Stari Može pa je par mesecev pozneje vsled svoje bolezni — umrl!

Hrovatinovo drznost posebno osvetljuje tudi ta slučaj. G. vipavski notar je bil zaročen s svojo sedanjo ženo; ker pa ni volil po Hrovatinovi volji, poslal je Hrovatin iz maščevalnosti — to je potrdil g. notar sam kot priča — notarjevi nevesti ukaz, da ima v 24 urah iz Vipave izginiti, kar se seveda ni zgodilo, ker je okr. glavarstvo Hrovatina podučilo, da ni za tak ukaz nikake zakonite podlage!

Končno se je v Hrovatinovo karakteristiko tudi še dognalo, da se je Hrovatin kljub temu, da je notorično zelo premožen človek — od neke ženske dal tožariti na pripoznanje nezakonskega očetstva in plačevanje alimentacij; dočim je sodnik zavrnil daljni dokaz, da je Hrovatin isto žensko (vdovo), ko je bila v blagoslovljenem stanu, pustil po vipavskem trgu beračiti, ker na drug način ni mogla preživljati sebe, svojih treh zakonskih otrok in svoje tašče! Zavrnil je končno sodnik dokaz, da je Hrovatin tudi svoje delavce na obljubljeni in dogovorjeni mezdji prikrajševal.

Sodba se očigled takemu položaju seveda ni mogla drugače glasiti, kakor da je bil gosp. Perhavic oproščen, ker je dognal popoln dokaz resnice, kar je identično s Hrovatinovo obsodbo.

Anton Hrovatin st. je bil res uzor liberalnega župana!

»Snajtfedre« raz klobuka je potegnul Jaka Kurndej v Ribnem nekemu fantu, kar je povzročilo med navzočimi fanti tepež, pri katerem se je posebno odlikoval 22 letni Janez Kranik, kateri je Kurndeja z nožem sunil v levo pleče in ga težko poškodoval. Obsojen je bil radi tega v trimesečno ječo.

Ustljena uljudnost prav drago plačana. Meseca septembra m. l. pripeljali so hlapec znanega lesnega trgovca Goljevšček a pozno na večer švelarje v Domžale. Tem pridružil se je 23 letni dninar Tone Skok iz Rodice ter pokazal hlapcem hleve, kamor naj spravijo konje. Po storjenem delu odšli so v Matičičevo gostilno, za njimi pa pride tudi Tone Skok. Prijazno se s hlapeci razgovarja. Pri tej priliki zapazi, da ima Janez Vondina denar, ker je dal en petak svojima sohlapcema, da si plačata večerjo. Vondina se odpravi v Kovačev hlevu, videl je Skoka, ko je ta odpiral duri in gledal po hlevu, in na njegovo vprašanje, kaj da išče, se ta molče odstrani. Vsled trudnosti Vondina kmalo zaspi, a ko se je v jutro prebudil, zapazi, da leži njegov jopič, katerega si je po noči pod glavo dejal, pri zadnjih nogah konj, ravno tako ruta in zapisnik; listnice z 80 kronami je pa manjkalo, pa tudi drugi sohlapec, kateri je prenočil v v Kovačevi šupi, je pogrešal 6 kron. Tudi tretjemu hlapcu Skok ni prizanesel; gostilničar je namreč videl, kako je Skok spečega hlapca z jedno roko objete držal, z drugo pa po žepih stikal ter mu izmaknil 6 kron 70 vin. Pri aretiranju se je pri njem našlo še 30 kron 42 vin., od katerih pa pravi, da je ta denar njegova last in da si ga je prislužil pri Goljevščeku. Ker so pa vsi njegovi dokazi v protislovju z izpovedbami prič in je njegova krivda povsem dokazana in ker je že bil radi tatvine kaznovan, ga je sodišče obsodilo na 10 mesecev težke ječe z enim postom in trdim ležiščem vsaki mesec poojstrene.

Vetreh ga je tadel. Matija Hudovernik je pogrešal na Dovjem meseca aprila t. l. bankovec za 20 K, katerega je imel v kovčegu zaklenjenega. Pred kovčegom našel je vetreh, kateri je bil po lastnem priznanju last mizarkega pomočnika Jožefa Pretnarja. S početka taji Pretnar, da bi bil on vzel desetak, konečno pa oškodovancu prizna svoje storjeno dejanje in mu obljubi, da bo škodo popravil, kar bi bil morebiti tudi storil, da ga niso prej orožniki prijeli, ker res mu je dal oče v to svrhu drug desetak. Sodišče ga je spoznalo krivim in ga obsodilo na en mesec težke ječe, poojstrene z dvema postoma na teden.

S smetiščnico jo je dobil. Jan. Kontenti je bil silno jezen na Vidičeve v Grmačah, ker so ga dolžili, da je našel uhan, ne da bi ga dal nazaj; zato je razgrajal in klet dne 24. marca t. l. pred Vidičovo hišo in se ni zmenil za pomirljive besede hišnega gospodarja Franceta Vidice. Slednjič popusti tudi njega potrpežljivost, udari ga s smetiščnico po levem čelu in ga telesno poškoduje. Sodišče ga je pa krivde oprostilo, ker se je postavilo na stališče, da je bil v silobranu.

Tat tatu okradel. Nepoboljšljivi 55-letni pekovski pomočnik Vindišar je bil zaradi raznih hudodelstev in prestopkov opetovano kaznovan; služil je zadnji čas v Radoljici ter je raznašal za mojstra kruh na-

ročnikom. Prišel je ta mesec v Potočnikovo krčmo v Rovtuh, kjer se je nekoliko preveč žganega nalezal in na travi obležal. Tu ga najde mimo idoč delavec Janez Lukan in po natančnejšem opazovanju vidi, da ima Vindišar par čevljev preveč pri sebi in da bi ne škodovalo, če bi si jih on privoščil. In res ga je skušnjava premagala. Z odvzetim plenom se napoti naravnost v Potočnikovo krčmo ter prosi krčmarja, naj mu nekaj denarja posodi, da bo peku čevlje plačal, ob enem pa jih njemu v prodaj ponudi. Potočnik je takoj spoznal, da so čevlji njegova last, katere mu je vzel pekovski pomočnik, prišel je pa še do daljnjega prepričanja, da je izginila ob enem tudi srebrna ura, katero je Vindišar v Naklem prodal za 5 kron. Po stari navadi se čuti obtoženeo nedolžnega, ali sodišče je drugega mnenja ter mu prisodi 15 mesecev težke z enim postom vsa 14 dni poostrene ječe.

Tedenski koledar.

Nedelja, 29. junija: 6 pobinkostna. Peter in Pavel ap.; evang.: Jezus nasiti 4000 mož. Mark. 8. — Ponedeljek, 30. jun.: Spomin sv. Pavla. — Torek, 1. julija: Nicet škof. — Sreda, 2. julija: Obisk Mar. Dev. — Četrtek, 3. julija: Helijodor šk. — Petek, 4. julija: Urh škof. — Sobota, 5. julija: Ciril in Metod šk. — Solnce izide 1. julija ob 4. uri 19 min., zaide pa ob 7. uri 48 min. — Lunin spremen: Mlaj 5. julija ob 1. uri 57 minut popoldne. — Dan se skrči v juliju za 50 min. — Musica sacra v nedeljo, 29. junija: V stolnici velika sv. maša ob 10. uri: pontifikalna sveta maša: Missa in honorem sancti Aloysii, patroni studiosae juventutis za četverglasni moški zbor zl. Ant. Foerster, graduale »Constitutes eos« zl. dr. Jan. Benz, po ofertoriju »Tu es Petrus« zl. Mih. Haller. — V cerkvi sv. Petra pontifikalna sv. maša ob 9. uri: Maša št. 6 z instrum. spremljevanjem zl. V. Horak, graduale zl. Ant. Foerster, ofertorij koralno in potem hima v čast sv. Petru in Pavlu šesteroglasno z orkestrom, zl. Mih. Haller, pri darovanju »In omnem terram«, pojeta dva zbora; Tantum ergo zl. Kempter. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: 4. maša v F moll in in F-dur zl. M. Brosig, graduale »Constitutes« zl. C. A. Leitner, ofertorij J. B. Tresch.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. junija.

Liberalna laž — hitro razkrinkana. Včerajšnji »Narod« se je nalagal cel uvođen člapek »kateremu pisanju, da je cesar poklical ljubljanskega škofa na Dunaj »ad audiendum verbum«, češ da je škof vprizoril obstrukcijo v dež. zboru. Z debelimi črkami je natisnil »Nar.« te stvari. In kaj je res? Prav nič! 1. Nires, da bi bil škof poklican na Dunaj; 2. Nires, da bi bil pri cesarju v avdienci; 3. Nires, da bi bil cesar prijemal ljub. škofa zaradi politike. Res je edino le to, da je bil presv. gosp. ljubljanski knezoškof na Dunaju zaradi čisto notranjih cerkvenih stvari. Tako lažejo ti ljudje! Namen nadaljnega pisanja »Narodovega« je ta, da bi presv. gospoda škofa očrnili navzgor, češ, da cesarja zaničuje. — Grdo hinavstvo! Mi bi si samo želeli, da bi prevz. gosp. knezoškof ljubljanski enkrat na višjem mestu prav temeljito popisal, v kakih neznošnih razmerah tu živimo. Če se upajo liberalci tako naravnost zlagati se v taki stvari, ki mora priti takoj na dan, če se lažejo o cesarju in o škofu, ali se je čuditi, da potem brez konca in kraja lažejo zoper druge?

Laibacher Zeitung skuša se na vse kriplje povzpeti iz pozabljenosti suhoparnega uradnega glasila do slave svetovnega lista. Včeraj spravila se je nad dunajski »Vaterland«. In celo z debelim tiskom! Poročilo tega velikega dunajskega lista o zasedanju našega dež. zbora se našemu uradnemu glasilu ne dopada. Umevno! Saj se tako dobrodejno razlikuje od poročil korespondenčnega urada in tete Laibacherice. Naš uradni list še danes hoče svetu dokazati, da so le »Doktor Šusteršič und seine engeren Gesinnungsgenossen« bili tisti hudobneži in nebodijih-treba, ki so motili idilični dosednji mir deželnega zbora kranjskega. Tej bajki, ki jo nekateri širijo z veliko, boljše stvari vredno vpremo, je izpihnila luč jetičnega življenja predainočnja izjava parlamentarne komisije katoliško-narodne stranke: Obstrukcijska taktika je bila sklenjena v klubu soglasno! Uradni list

ve le o klicih kruto izzvanega dr. Šusteršiča v ponedeljkovi seji, o lepih klicih nar.-naprednih poslancev v sobotni seji, katere so naši poslanci, ker se niso hoteli dati izzvati, prezirali, pa ne ve nič, in vendar jih je »Slov. Narod«, ki ga pisec Laibacherice polemike brez dvoma čita, v ponedeljek priobčil per longum et latum. Najmilejši izmed liberalnih klicev se glasi: »Smrdiš kot kozel.« v ostalih igrata besedi »lumparija« in »separirja« veliko ulogo. O teh liberalnih klicih pisec »Laibacherice« do danes še ni trdil, da so »gemein« in »niedrig«, kajti: Es schweigt des Säugers Höflichkeit! Da poročilo Laibacherice o ponedeljkovi seji in korespondenčnega urada o obeh sejah ne podajata popolne podobe zadevnih deželnozbornih sej, je znana stvar, in se radi tega ne bomo prerekali še dalje z uradnim našim listom. »Man fühlt die Absicht und wird — sehr heiter gestimmt.« Ravnotako je neizpodbojna resnica, da so v ponedeljek kat.-narodni poslanci zaključnje seje precej pozdravili s ploskanjem in dobrotklici. To lahko izpričajo naši poslanci, čeprav si prizadeva oficijozus stvar naslikati tako, kot bi bili naši poslanci vsled sklepa seje prestrašeni. Da bi »Laibacherica« svojim bravcem pokazala vso grozovitost teh strašnih »klerikalcev«, navaja razne častniške glasove o sklepu državno-zbornskega zasedanja. Te glasove razdeljujemo na tri dele: V prvi del spadajo razni židovski listi, kateri še nikoli niso hvalili kake katol. stranke. Drugi so oni, ki pri našajo poročila korespondenčnega urada, kateri prav dobro pozna pisca »Laibacherice« sinočnjega članka, in citira zatorej pisec avtoriteto, ki mu je zelo merodajna, namreč — samega sebe. Tretji glas pa je glas svetovnega lista, glas lista, katerega največji diplomatje bero in študirajo jutraj, opoldne in zvečer, glas lista: »Komotauer Deutsches Volksblatt.« Sedaj so naši poslanci uničeni! Oficijozus jih je podr in nič več ne bodejo vstali. Da so pa tudi tako strašno brezobzirni in si ne skušajo pridobiti zadovoljnosti oficijozusa! Oj, kako lepi časi so bili včasih, ko je oficijozus lahko rekel: »Kranjska je mirna!« Da je pod žerjavico tlelo, da je ljudstvo bilo nezadovoljno, za to se oficijozus ni brigal nikoli. Sedaj je plamen udaril z vso silo na dan in oficijozus pleše in govori, da se bo pomagati. Naj le oficijozus vpraša njega ekselencno gospoda deželnega predsednika, ta mu bode že povedal da so razmere sila resne in da prazne šale tu ne pomagajo.

Boj za pravico. »Klerikalci poraženi!« tako vpijejo liberalci za »Narodom«. Ko bi njihova pamet segala preko »Naroda«, videli bi drugače. S tem, da je deželni zbor zaključen, uničeni so tudi odseki, t. j. uničena je tista krivica, proti kateri so se katoliško-narodni poslanci borili. Na naši strani je vspeh! Vpitje, da je krivda naših poslancev, da deželni zbor ne dela, pri razsodnih volivcih ne izda nič. Kako neki bi deželni zbor delal za ljudstvo, ako bi v njem ljudske zastopnike potiskali na stran? Tak položaj bi bil za liberalce najprijetnejši, ker bi potem lahko izvajali geslo: »Liberalcem groš, klerikalcem knof«. Tak položaj pa v deželnem zboru več ne bo! Ravno resno delo so hoteli naši poslanci, zato so zahtevali, da se jim da njihovemu številu primerno zastopstvo v odsekih, da ondi zastopajo tiste za ljudstvo koristne predloge, ki so se vsi izprožili iz naših vrst. Mi zahtevamo pravico in ko nam jo dajo, nastopijo zopet redne razmere. Interesi ljudstva zahtevajo, da se načelo »Liberalcem groš, klerikalcem knof« razbije. Siroke ljudske mase v tem oziru stoje za nami in ne za liberalci. In z ljudstvom zmagamo!

Izjava in protest odbora slovenskega katol. društva za kamniški politični okraj: Kat.-narodni poslanci! Vstrajajte neustrašeni in odločni v obrambnem boju proti združenim zatiravcem ljudskih pravic in nasprotnikom slovenske domovine! Le pravična razdelitev po odsekih naj vas spravi v dež. zbor, da ondi modro in častno delujete za gmotni in duševni napredek ljudstva! Protestujemo proti liberalnemu sumničanju Hribarjevemu. Obsojamo Božiča! Zahtevamo za ljudstvo dovolj razširjeno volivno pravico. Kakeršna bremena, take pravice ljudstvu! Enakopravnost velja!

Protestujemo proti birokratskim nagovorom o inferiornosti kmečkega, obrtnega in delavskega ljudstva in njegovega denarja! Pravim neschobnim ljudskim zastopnikom čast in hvaležnost!

Zaupnica poslancem. Duhovniki dekanije Trnovo na Notranjskem odločno protestujemo obrekovanju Hribarjevemu. Čast in slava katoliško-narodnim poslancem, posebno njihovemu voditelju dr. Ivanu Šusteršiču! — Volilci popolnoma soglašamo s svojimi poslanci, ker so nastopili pot, ki je edino prava, da se uvedejo v zbornici pravične razmere. Živeli katoliško-narodni poslanci, živel dr. Šusteršič.

Katoliško politično društvo za sodne okraje Trnovo, Senožeče in Postojna.

Is časopisja. Silne neumnosti pišejo nekateri židovski listi o obstrukciji naših poslancev. Vidi se, da udarec, zadan kranjskim liberalcem, boli vesoljno židovstvo. Mi se pri tej jezi prav dobro zabavamo. Nekateri taki listi se posebno čudijo, kako je moglo radi odsekov priti do boja. Po njihovem mnenju bi bilo najboljšje, ako bi katoliško-narodni poslanci kar vse potrpeali. Mnenje teh listov pa ni merodajno! Odločilno je le mnenje naših poslancev, ki si ne puste prikrajševati svojih pravic. Prav nič ne izpreminja našega položaja značilno dejstvo, da njih mnenje ponatiskuje »Laibacher Zeitung«. Najmanj seve je pri tem merodajno besnenje »Narodove«. »Information«, ki ima dobre zveze z min. predsednikom dr. Kürberjem, pravi: »Die Haltung des baron Hein zeigte Mangel an Voraussicht.« »Information« piše, da namerava vlada nadaljevati poskuse, da spravi v red kranjski dež. zbor, in pravi končno dobesedno tako-le: »Der grosse bedauerliche Zwischenfall wäre wohl zu vermeiden gewesen, wenn man in Laibach an entscheidender Stelle vorher eingegriffen hätte. Regieren heisst ja voraussehen.« — Mislimo, da nam teh besedi ni treba prevajati v slovenščino, ker jih baron Hein tudi tako razume.

Novi škof tržaški pred papežem. Listi poročajo iz Rima 27. t. m.: Papež je vnaprej v čast novega škofa tržaškega magra. Nagla v avdienci. Avdienca je trajala pol ure. Ko je papež škofa odslovil, podaril mu je zlat naprsni križ z udelanim žlahtnim kamenjem ter je rekel: »Ta križ bodi v jamstvo miru v Vaši občini, jaz želim iskreno, da se Vaša mirovna misija v Trstu posreči. Ne obupajte!«

Osebnosti. Upraviteljem župnije Smartno pri Litiji je imenovan ondnotni kaplan č. g. Ivan Strukelj. — Višjim inženirjem je imenovan g. Bolesl. Bloudek, dosedaj inženier pri regulaciji Save v Tacnu.

Čujte! Zastopnik banke »Slavije« ima — »uradne dokaze«! Nekdo je pisal Ivanu Hribarju pismo, v katerem mu pravi, da bo ljudstvu osvetlil, kako govori o izpovedi glavni zastopnik banke »Slavije«, in da bo znal tudi proti drugim zastopnikom te banke urediti svoje postopanje. Takoj se vsede glavni zastopnik in mu piše sledeče pismo: »Blagorodni gospod! Što rečem, neoporečem. — Pri nas na Kranjskem je zloraba prižnice tako rekoč na dnevnem redu, glede zlorabe spovednice imam pa uradne dokaze v rokah... S slovanskim pozdravom udani Ivan Hribar.« — Torej, on ima »uradne dokaze«, in sicer jih ima celo »v rokah«. A kako neki? Mogoče je dvoje: Ali je bil on sam predmet taki »zlorabi«, ali ima pa nastavljen ljudi, ki mu nosijo skrivnosti iz spovednice. Sam pač ni mogel biti »zlorabljan«, kajti v deželnih zbornici je ta »veliki prijatelj biskupa Strossmayerja« javno in očitno rekel sam o sebi: »Priznati moram, da jaz ne hodim k spovedi, kakor hodi dr. Šusteršič, in Šusteršič mora torej že bolje vedeti, kaj se pri spovedi godi.« Torej kje so zdaj tisti »uradni dokazi«. Ali pošilja policaje v izpovednico? To bi bilo nekaj »uradnega«. Morda nam pošlje še celo uradni popravek, ako trdimo, da mož nima prav. To je »slovansko«, da se sumniči vsa duhovščina v stvarih, o katerih govoriti ne sme!

Plantan — pošten Slovenec. Dne 8. grudna 1900. leta je bilo. C. kr. notar Ivan Plantan »je priredil v čitalnični dvorani

v Metliki ob 5. uri svoj volilni shod, na kojem se je predstavil metliškimi volilcem in razvil svoj program, kot kandidat za državni zbor.« Ker je v svojem komaj polure trajajočem govoru dejal, da »ima poštene slovenske sroce«, mu odgovori g. kaplan Novak, da si ne more misliti, da bi bil kak »liberalce pošten Slovenec.« Te besede so pa njegovo »pošteno slovensko sroce« tako zbudile, da je vprašal vpricho vseh zborovalcev kaj je g. Novak povdarjal; ali besedo »pošten« ali »Slovenec.« Ko so mu zaorili nazaj »Slovenec«, tedaj se je c. kr. notar Plantan mirno vsedel, pogladivši svojo rujavo brado. — Ob tej priliki pripomnimo še, da je, takrat še ne na 600 kron obsojeni c. kr. notar Ivan Plantan tudi dejal, da »mu ni lahka stvar nastopiti kot kandidat za tako izvenrednim poslancem kakor je bil Šuklje«, in da je »kandidat edino le, ker smatra za dolžnost, ki so mu jo namignili iz Novega Mesta.« Zdaj pa se v »Narodu« že vsak zakoten liberalce lahko repenči nad Šukljem, da je premalo »napreden«, Plantan je pa njihov mož.

Kako so liberalci kunštni. »Slov. Narod« je v ponedeljek pisal, da je nujni predlog katol.-narodnih poslancev, da naj vlada stori potrebno, da odpomore pomanjkanju delavcev na kmetih, strašno neumen. Imenoval je predlagatelja dr. Schweitzerja za liberalcem lastno finočo božjega volka, zanašajoč se na to, da je odgovorni urednik »Naroda« drž. poslanec, da se torej ne more tožiti, ker bi stvar zastarela, predno bi drž. zbor, ki se snide šele jeseni, odgovornega urednika radi te navadne psovke izročil sodišču. Toda par dni pozneje že imenuje »Sl. Narod« omenjeni predlog najhujši obstrukcijski predlog, s katerim se lahko dela obstrukcijo, dokler se hoče, in »Soča«, sestra »Narodova«, pravi, da ima ta predlog »svojo zvito stran«. Klub katol. narodnih poslancev je sklenil soglasno obstrukcijsko taktiko, torej tak predlog po »Narodovi« sodbi mora služiti temu menu. Kako naj ubogi liberalni bravec vredi svoje možgane, da bo veroval svojim trobilom, ko danes pravijo o predlogu, da je neumen, jutri pa, da je dobro orodje v roki stranke in celo zviti? Ubogi liberalni možgani!

Komu se naj vzame volilna pravica? Onemu, na katerega se vpliva, in sicer na katerega se pritiska. In kdo so ti? Ne oni, ki hodijo k izpovedi, ker ti so popolnoma svobodni, ampak uslužbenci pri liberalnih gospodarjih, kateri službo izgube, če ne volijo, kakor je ukazano, uradniki, kateri slušajo vladno parolo, magistratni uslužbenci, ki se tresejo, če jih kdo sumniči, da niso dovolj »napredni«. Tukaj ni svobode, tu je terorizem, ne pa pri ljudstvu, katero je popolnoma svobodno in voli tako, kakor samo za dobro spozna. Če se pa ljudstvo v svoji sodbi strinja z duhovniki, je to le dokaz, da imata oba: duhovnik in ljudstvo — prav. Torej se naj razširi volilna pravica za svobodne ljudi, odvisnim uslužbencem vladajočega sistema se naj pa vzame — to bi bil logičen sklep Hribarjeve kalkulacije v deželnem zboru.

Družba sv. Cirila in Metoda namerava letos vršiti svojo veliko skupščino v Ilirski Bistrici. Velike skupščine so bile do mala ob četrtekih. A Ilirskobistričanje prosijo radi krajevnih svojih razmer letošnje velike skupščine izjemoma za nedeljo. Ne četrtek, 7. avgusta, nego nedeljo, 10. avgusta, naj bi torej letošnje leto tam bila. — Da vodstvo prav ukrene in ne bo zamere na nobeno stran, prosi se n. pr. kake časniške ali pa do družbe naslovljene prijazne izjave, da bi nedelja, 10. avgusta ne bila morda nepripraven dan č. duhovščini ali kakemu drugemu št. stanu. — Ker je odborova seja o tem odločujoča v četrtek, 3. julija, prosi dobrotnega pihitenja: Družbin odbor.

Mesečni sestanek sodal. Sami. Cordis za ljubljansko dekanijo bo prihodnji četrtek 3. julija.

Podružnica »Slomškove zveze« za goriški in gradiščanski okraj bode zborovala dne 3. julija t. l. ob 10. uri popoldne v »Solskem domu« s sledečim dnevnim redom: 1. Nadaljevanje razprave: »Ovire šol. napredku in kako odstraniti iste?« 2. Sprememba § 3. dež. postave z dne 15. okt. 1896. 3. Predlogi in nasveti.

Ustanovitev meščanske deklariše šole v Celju. V ponedeljek je bil v deželni zboru vložen od deželnega odbora predlog za ustanovitev javne deklariše meščanske šole v Celju. Predlog je bil oddan naučnemu odseku.

Slava učitelstvu, ki je s ljudstvom! »Slovenski Gospodar« priobčuje naslednjo izjavo: Iz članka v 25. številki »Slovenskega Gospodarja«, dne 19. v. m. (Spodnještajersko liberalno učitelstvo) razvidim, da ste o spodnještajerskih učiteljskih društvi krivo podučeni in ste torej krivo poročali, da »vsa« spodnještajerska učiteljska društva so se postavila odločno na program liberalne napredne stranke na Kranjskem itd. Resnici na ljubo vam naznanjam, da ljutomersko učiteljsko društvo se nikdar ni postavilo na program te stranke in da njega glasilo ni sedanjí »Učiteljski Tovariš«. Zraven tega še omenim, da naše društvo ni član štajerskega »Lehrerbunda«. Učiteljsko društvo v Ljutomeru deluje še zmerom na podlagi svojega gesla: »Vse za vero, dom cesarja.« — Blagovolite torej nam storjeno krivico popraviti. — V Ljutomeru, dne 23. junija 1902. — Za ljutomersko učiteljsko društvo: I. Robič, predsednik.

V Zalogu na železnični postaji se popolnoma premeni vse železnično osobje od načelnika do čuvajev. Gospod načelnik Resman je na lastno prošnjo vpokojen, drugo osobjo deloma premeščeno, deloma odslavljeno.

Stavka voznikov v vevški tovarni je končana. Voznikom so pustili isto plačo, kot so jo imeli do sedaj, za zimski čas pa so jim baje obljubili primerno zvišanje, kar je z ozirom na težavno vožnjo popolnoma pravično. Novo breme se je voznikom naložilo s tem, da bodo morali vsak 60 kron založiti pri tovarni za slučaj, če bi po vozniki nastala tovarni kak škoda.

Gledališka predstava v Železnikih vršila se bode mesto jutri se le v četrtek dne 3. julija na vrtu restavracije gospoda Košmelja po domače »pri Meru«. Gostovali bodo 8. člani slovenske drame. Vprizorile se bodo sledeče igre: »Na kosilu bom pri svoji materi«, »Kdor se poslednji smeje« in »Srečno novo leto«.

Kolesarji na jesenskih vojaških vajah. Kdor izmed rezervistov domačega pešpolka se želi udeležiti letošnjih vojaških vaj kot kolesar, javi naj se nemudoma pisмено pri svoji pristojni politični oblasti (okrajnem glavarstvu) ali pa naravnost pri kadru pešpolka št. 17 v Ljubljani. Dotičnik mora imeti svojo, popolnoma dobro kolo, ter dobi koncem vaj odškodnino 10 kron. — V slučaju poškodovanja kolesa med rabo v službi izplača se posebna odškodnina, ki jo določi za to sestavljena komisija.

Poneverjenje pri gradnji bohinskega predora. Dušan Jovič, 32 let star, doma iz Otočca na Hrvaškem, je bil pod napačnim imenom uslužben Franc Sojat pri gradnji predora v Bohinjski Bistrici. Vodil je račune o hrani 32 delavcev. Nedavno je zbral za hrano pri delavcih 236 kron in pobegnil s tem zneskom.

Štrajk kavarnarskih uslužbencev grozi v Trstu. Kavarnarski uslužbenci zahtevajo v svoji vložení spomenici, da se odpravi navada dajanja natakarnih onih par običajnih novčičev, ki izgledajo kakor miloščina, a so v resnici njihova plača. Kavarnarski uslužbenci zahtevajo, naj kavarnarji mesto tega razmerno povišajo ceno pijače, tako, da gostje ne bodo nič čutili, in naj se uslužbencem da stalna plača.

Nova železnica skozi Karavanke. Pod Rožnico »lukamatija« že žvižga, pa ne še skozi predor (tunnel), tudi ne po tiru, marveč da goni stroje za elektriko. Delo še ni v pravem tiru. Pripravljajo še le potrebno, da bodo dobili dosti električne moči. V tunelu so pred nekoliko časa prišli iz skale na ilnat zemljo in v ti stroji ne morejo riti. Delo je šlo jako počasno, ker za vsako stopinjo, kar zemlje odstranijo, morajo podpirati, da bi se vse ne sesulo. Kajpak je tako delo tudi zelo nevarno. Prišli so na dan samo 30 centimetrov naprej. Zdaj so v predoru nekoliko nad 500 metrov globoko. Pod Rožnico je zdaj skoraj celo mesto, povsod same barake za gostilne, in drugo; tu so Lahi in domačini, samo, da Lah dobi koncesijo, domačin pa ne. Zdaj so

domačini zgubili še vožnjo iz Vrbe! Podjetništvo je najelo nekega Juda, ki bo potrebne reči dovažal, in Jud je tukaj in vozi; prišel bo z 12 parov konji! Ta je res lepa!

Islet na Ostrožno priredi celjski. »Sokol« dne 6. julija.

Ureditel cen sodavičarskih izdelkov na Kranjskem stopila je s sklepom skupščine z dne 22. junija 1902 glasom enakomernosti obelodanjenih okoliščin v veljavo. — Predstojništvo deželne zadruge izdelovalcev sodavice na Kranjskem.

Amerikanski Slovenci za gasilstvo na Kranjskem. Viniški rojaki v Ameriki so ustanovili društvo, katerega namen je, poplačati gasilno orodje gasilnemu društvu na Vinici.

Kotiček za liberalce. Veselje mej liberalci je nepopisno in spor med Hribarjem in Tavčarjem je moral prenehati v trenutku, ko je Hribar v javni seji dež. zbora povedal, da k spovedi ne hodi! Kak »lep zgled« je dal župan stolnega mesta Ljubljane, tisti župan, ki je hotel voditi slovenske župane! Biskup Strossmayer v Djakovu se bo pač čudil takemu prijatelju. V verskih zadevah se v liberalnih krogih sploh vrši velik proces. Naznanja ga »Naroda« z besedami: »S časoma bodo ljudje že prišli do tega, da je popolnoma vse jedno, če mrliča na zadnjem potu spremlja kak duhovnik ali ne.« Taki so tisti ljudje, ki si še nadevajo vernost, kadar so — volitve. Zapomnimo si to!

Sejmi po Slovenskem od 30. junija do 5. julija. Na Kranjskem: 30. v Mozlju, Zagorju ob Savi, Mirni peči, na Mali gori, pri Sv. Mohorju, na Rakeku, v Ljubljani, Trnovem, v Dvoru, St. Janžu in Novem mestu; 1. v Crnomlju, Vel. Gabru in Žireh; 2. v St. Gotardu in Srednji vasi; 3. v Crnomlju; 4. na Vidmu poleg Krke. — Na sloven. štajerskem: 30. v Olimju, Rajhenburgu, Spod. Polskavi in Zrečah; 2. pri Novi štiti, v Pletrovčah, na Tinskem pri Sv. Tilnu, v Vildonu in Ptuj; 4. v Mariboru, Vojniku, na Rečici in Spod. Kostivnici. — Na Koroškem: 30. v Pontablu, 2. v Kaplji. — Na Primorskem: 30. v Terčetu, Šempetru in Ospu; 2. v Hrpeljah; 3. v Brezovici in Gorici; 4. v Rifenbergu in v Glemoni.

Ljubljanske novice.

Mašo zadušnico za cesarja Ferdinanda I. je danes dopoldne ob 10. uri daroval v stolnici knezoškof g. dr. Jeglič v prisotnosti zastopnikov uradov.

Spomin na strašno nesrečo v Ljubljani priobčuje v zadnji številki »Zgodnje Danice« č. g. župnik Vrhovnik. Iz dotičnega sestavka posnemamo: Na Ljubljanskem Gradu so bile nekdanj tri smodnišnice: cesarska, deželna in meščanska — stolpi, kjer so shranjevali smodnik. Kadar koli je prigmela nevihta, vselej so trepetali Ljubljančani, češ, da bi strela ne vdarila v kako smodnišnico na Gradu in je ne raznesla. Bila je druga nedelja po vel. noči dne 26. malega travna l. 1686. Okoli polpete ure popoldne je prihrul trikrat zaporedoma v kratkih presledkih vihar nad Ljubljano. Najprej se je vsula toča, v enomer je treskalo in grmelo, potem se je videlo, kakor da bi se bila nekoliko polegla nevihta. Zdajci tresči. Ljubljano vzburi strašen pok, ki so ga čuli tri milje daleč. Ljudje so mislili, da je sodnji dan. Gost dim je legel na mesto in duh po smodniku jim je povedal, kaj se je bilo zgodilo. Strela je vdarila v cesarsko smodnišnico na Gradu, kjer je bilo 125 stotov smodnika shranjenega, ter jo razrušila do tal. Kamenje razdejanega stolpa se je dvigalo kvišku in padalo na strehe po Starem trgu, krog cerkve sv. Jakoba in sv. Florijana. Več hiš je bilo zbok zračnega pritiska razrušenih. Skoraj vsa okna in peči v mestu in po predmestjih so bile poškodovane. Nekateri so omedleli od strahu. Nekega dijaka je vdaril kamen in siromak je izdihnil drugi dan dušo. Gozd na Gradu je bil opustošen, drevje polomljeno, izruvano. Zdelo se je, kakor da bi bil ognjen zmaj divjal tod. Po drevju so visela goreča vžigala, ki so bila prej shranjena v smodnišnici. Kroglje je razmetal razpok ondot na vse strani. Zvečer so zbobnali vkupe meščane, ki so šli na stražo k drugi, komaj streljaj oddaljeni smodnišnici, boječ se, da bi se ne vnela. Tega strašnega dogodka so se spomnili Ljubljančani, ko je prve dni meseca malega srpana l. 1737. prihrumela nevihta in je strela šnila v smodnišnico na Gradu. Treščilo je prav tik smodnika in pravi čudež je bil, da se ni ponovila nesreča z l. 1686. Preplašeni meščani so sklenili slovesno se zahvaliti Bogu, da jih je obvaroval to pot. V petek dne 5. malega srpana 1737 so napravili iz stolne cerkve zahvalno procesijo k sv. Florijanu. Vdele-

žili so se je vsi rokodelski cehi, duhovščina in vse plemstvo.

Aretirani trgovci Hodecher se je nabajal v preiskovalnem zaporu v Gradcu. Včeraj sta ga dva orožnika pripeljala v Ljubljano na Zabajak.

Koncert priredi jutri ob 4. uri popoldne »Društvena godba« na vrtu pri »Novem svetlu«. Za člane je prosta vstopnina, nečlani plačajo 20 v.

Ustanovni občni zbor društvene godbe bode danes ob 8. uri zvečer v Škrjančevi gostilni. Mnogo bo odvisno od udeležbe članov, ako godba obstane ali se pa razpusti.

Veselico v slogu »Sejem v Siški« priredi 6. jul. na Kozlerjevem vrtu pevsko društvo »Slavec«.

Zanimivo predavanje bo v kratkem v Ljubljani o grozni nesreči na Martiniquu. Predavanje bodo pojasnjevale slike iz egiptotika. Mala vstopnina bo na korist dijaški kuhinji.

Promenadni koncert namestu mirozova priredi danes zvečer ob 8. uri ljubljanska »Društvena godba« pred »Mestnim Domom«.

Šac je kopal na ljubljanskem polju zopet enkrat poznavelec vseh šacov na ljubljanskem polju, stari znanec ljubljanskega časopisa, še vedno čili, da ravno že nad 80 let stari Ojster. Kresni teden je, ob katerem ima menda vrag najmanj moči izpreminjati zlato v kamen. Vzdignil se je zato Ojster in pregovoril dva tovariša in sinoči ob 11. uri zvečer napravili so se kopat šac. Oborožil se je stari Ojster z blagoslovljeno vodo, dvema žegnanima svečama in z žegnano kredo, na rami pa je nosil veliko vrečo, kamor je hotel spraviti »zlatov«. Po zabiti ne smemo na »zacoprano palico«, ki Ojstru z vso točnostjo pokaže, kje se nahaja »šac«. Glavno, kar je tovarišema Ojster celo pot trobil, bilo je: »Prst na usta in molčita«. Tovariša sta ga zvesto ubogala in si krepila duši s ta »grenkim«, ki sta ga imela cel liter s seboj. Prišli so na mesto, kjer je Ojstru zacoprana palica pokazala, da se nahaja »šac«. Ojster začel je kropiti okrog mesta, kamor je zasadil palico, in z žegnano kredo naredi je ris. Pričelo se je kopanje pri katerem so se vrstili. Dovč, znani šaljevec, se je naveličal kopati in pokazal je hitro Ojstru čepino ubitega piškarja, katero je vzel seboj. Ojstru so se kakor mačku zasvetile oči. Vzel je kramp in pričel sam kopati, mrmrajoč le njemu znane zapore v katerih je zagovarjal vraga, naj bi ne spremenil v kamen zlato. Toda nič ni pomagalo, sam namen je bil. In Ojster je žalostno rekel: »Za jedno skušnjo sem bogatejši; vrag ima celo na kresni teden moč v kamen spremeniti zlato«. V tolažbo sta mu dala tovariša piti žganje, a pri tem se je ubila steklenica. In Ojster je žalostno rekel: »Ne kaže mi drugoga, kakor da prepeljem kamen domov, ga poškopim in spremenil se bo v — zlato«.

Cigana Gašperja Helda, ki je bil pred novomeškimi porotniki obsojen na dosmrtno ječo, so danes mimo Ljubljane peljali v Gradiško.

Kako se reže rezanica. V deželno bolnico so pripeljali 4letnega dečka Gostinčarja, ki si je utaknil prst v stroj, ko so rezali rezanico. Fant je hotel menda poskusiti, kako se reže. Stroj mu je prst prav dobro odrezal.

Iz Amerike v domovino došlo je danes na tukajšnji kolodvor 30 Kranjcev.

Zgubila je Antonija Flassig 20 kron, Neža Zajc pa 10 kron.

Zaprti kosci. Kosci so danes po noči razgrajali po Tržaški cesti. Policija je zaprla več koscev.

Vojaška vest. V ponedeljek pridejo v Ljubljano topničarji iz Grada. V Ljubljani ostanejo dva dni ter se potem podajo na Krško.

Nesreče. Ne skakajte preveč pred rno z elektriškega voza. Marija Malenšek, kuharica, je sinoči okolu 7. ure zvečer prav hitro skočila raz elektriški voz. Odletela je silovito nazaj. Tudi neka gospica je skočila pred kavarno »pri slonu« hitro raz elektriški voz. Pri tem je pa padla, kakor je dolga in široka. — Poštni voz in ročni voziček v boju. Branjevka Marijeta Erzen peljala je svoj voziček na Starem trgu. Nasproti prišel je poštni voz in zadel ob voziček. Marijeta ni hotela opustiti vozička, ki jo je pritisnil na levi nogi ranil. — Poškodoval se je Francišek Celestnik na Trnovskem pristanu št. 20. Mož je padel po stopnicah in se ranil na čelu. Obvezal mu je čelo policijski zdravnik gospod dr. Illner. — Konji splašili so se nekemu hlapcu iz Dobruj včeraj na Ambroževem trgu. Hlapec je padel z voza in se ranil.

Nezgoda na dolenski mitnici. Mitniškega paznika Lotriča na dolenski mitnici sta danes stisnila dva voza. Kolo enega voza mu je šlo preko noge. Lotrič je danes popoldne že zopet prišel v službo.

Društva.

(Prostovoljno gasilno društvo v Štepanji vasi) priredi v nedeljo, 6. julija slavnost blagoslovljenja gasilnega doma. Dopoldne ob 9. uri sv. maša, potem blagoslovljenje gasilnega doma in orodja. Kumovala bode baron in baronica Codelli. Popoldne ob 3. uri je v prostorih g. J. Povšeta veselica s šaljivo loterijo, pri kateri svira domžalska godba. Vstopnina 40 v. Ob neugodnem vremenu se preloži slavnost na prihodnjo nedeljo.

Telefonska in brzajavna poročila.

Jesenice, 28. jun. Z navdušenjem pozdravljamo odločni nastop dr. Šusteršiča in tovarišev. Vstrajno naprej za ljudske pravice!

Katoliško-narodni volilci. **Rakek, 28. jun.** Po delu spoznamo, da smo prave moze volili. Imejte pogum in ustrajajte ter nas plačila s knofom varujte. Volilci!

Nova vas, 28. jun. Živeli neustraseni boritelji za pravico ljudstva! Le pogumno naprej! Ljudstvo odobruje vaš nastop in pričakuje splošne, enake direktne in tajne volivne pravice.

Katoliško narodni Bločani. **Borovnica, 28. junija.** Živeli dr. Šusteršič in katoliško-narodni poslanci! Odločno vzajemno naprej. Ljudstvo za vami! Ven s splošno volilno pravico! Volivci v Borovnici!

Ribnica, 28. junija. Volilci katoliško-narodne stranke v Ribnici odobravamo povsem nastop poslancev katoliško narodne stranke v deželnem zboru in zahtevo vpeljave splošne jednake, direktne in tajne volivne pravice. Resnična ljudska nepriviligirana večina naj odločuje! Bog živi katoliško narodne poslance. Za volilce Ivan Novak.

Trst, 28. junija. Za jutrišnjo skupščino »Lega Nazionale« delajo Lahoni velike priprave. Nekateri deli mesta bodo razsvetljeni.

Trst, 28. junija. Stavka tramvajcev se nadaljuje.

Trst, 28. junija. Istra dobi hrvatskega deželnega odbornika, čeprav razveljavijo tri naše volitve, ker naših je večina v skupini kmečkih občin.

Koper, 28. junija. Koprskim učiteljskim štrajk ni škodil, vsi prejeli spričevala in obdržali štipendije.

Dunaj, 28. jun. Cesar se je vrnil iz Brucka, kjer je nadzoroval vojaške vaje.

Dunaj, 28. junija. Grof Goess, tržaški ces. namestnik v kratkem odstopi. Za namestnika se imenuje dvornega svetnika v notranjem ministerstvu Simonellija.

Dunaj, 28. junija. Tožba vsenemškega poslanca Herzoga proti odgovornemu uredniku »Arbeiterzeitung«, ki je Herzoga nazval »Lump« in »Denunziant«, je imela danes hiter zaključek. Tožitelja ni bilo k obravnavi, zato je bil obtoženec oproščen.

Berolin, 28. jun. Pogodba trozveze je danes bila podpisana.

Petrograd, 28. junija. Odlični ruski listi se oglasijo proti odredbi naučnega ministerstva, ki je odredilo, da bodi nemščina obligatni učni predmet na ruških šolah.

London, 28. jun. Uradno: Kraljevo stanje se trajno zboljšuje.

London, 28. junija. Ob pol 12. uri opoldne izdani buletin pravi, da se kraljevo zdravje boljša in da so zdravniki vsi srečni, da je kralj izven nevarnosti. Operacija je vspela, vendar bode v najugodnejšem slučaju še dolgo trajalo, da se kralj pozdravi. Zdravniki so zadovoljni, da se kraljevo zdravje vidno boljša. Ves čas je kralj pri dobri volji in ima dober tek.

London, 28. junija. Pred kraljevo palačo je zbranih 200.000 ljudi, ki poje himno »Good save the King«. Kraljeve moči pešajo vedno bolj. V gradu vlada velika potrost.

Kazan, 28. junija. Strahovita nevihta s točo debelo kot jajca se je obnovila. Več ljudi je ranjenih.

Živila MAGGI so najboljša.

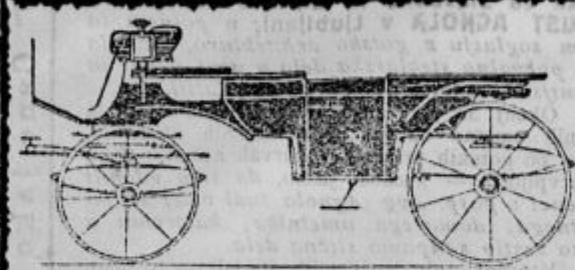

Maggi za zabelo
dajo juham, omaki, sočivju itd.
nenavaden, čvrst, prijeten okus.
Zadostuje malo kapelj.
Steklenica od 50 li višje.

Juhe v tabletih.
Tablet za 2 porcij 15 h.
Maggi je juhe v tabletih omogočilo urno, samo s prilivanjem vode, napraviti krepko, lahko prebavljivo in zdravo juho.
19 različnih vrst.

Consommé- in Bouillon-škatlice.
1 Consommé-škatlica za 2 porcij najfinerše močne juhe 20 h.
1 Bouillon-škatlica za 2 porcij močne mesne juhe 15 h.
Se takoj napravi z vrelo vodo brez drugega dodatka.
904 9

Jeden poskus bolj prepriča, kakor vsaka reklama.
Je dobiti v vseh prodajalnicah kolonijalnega blaga, delikates in dišav.

Imam večjo zalogo
VOZOV
vseh vrst. 692 6-4

Vozove izdelujem po najnovejši dunajski in pariški modi.

FRANC WISJAN, izdelovalec vozov
Ljubljana, Rimska cesta številka 11.

Zaloga šivalnih strojev

JAN. JAX v Ljubljani, 231 25-18

Dunajska cesta številka 17.

Zastopnik izvrstnih „Dürkopp“- in „Waffenrad“ koles.

KAROL ZUPANČIČ

Jurjevica pri Ribnici, Kranjsko.

izdelovatelj žilnih (dratnih) tkanin ter pletenin in trgovina s sitarskim, rešetarskim in lesenim blagom. 745 12-2

prilaga slavnemu p. n. občinstvu svoje **pletenine in žice**, pletene s strojem po uzocih, za ograjo gozdov in vrtov, za tazanerije, kur-nike, golobnjake; mreže za presejanje gramoza in peska. — Izdeluje in ima veliko zalogo **medene, pocinjene in železne tkanine** za stroje, mline, okna, line, kleti; mesne sitnice, prožne posteljne mreže (Drahtmatratzen) v raznih velikostih, raznovrstna sita, rešeta za tovarne in mline, kape za ogrebanje čebel, pokrivala za jedila, **razno leseno (suho) robo** itd. po najnižji ceni.

Ceniki na zahtevanje brezplačno.

Deški penzjonat
Halksburg pri Dunaju

pod vodstvom oo. jezuitov. 3-3

V prvem konviktu, za gojence višjih stanov, je plačati letnih K 920.—, v drugem konviktu, za gojence srednjih stanov, pa letnih K 600.—.

Podučuje se v gimnazijskih predmetih, tudi slovenščina. Zavod ima pravico javnosti za vse gimnazijske razrede.

Natančnejša pojasnila pri rektorju zavoda.

Ivan Rebek

ključavničarski mojster

v Celju, Poljske ulice številka 14

prilaga 632 6-8

najfinerše, najboljše in najvarnejše

patentirane

strelne priprave

proti toči

iz kovanega železa.

Ceniki z opisom uporabe na zahtevanje brezplačno.

J. SOKLIČ

v Ljubljani, Pod Trančo 1

prilaga predstavi duhovščini in slavnemu občinstvu v mestih in na d-želi izborna svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih klobukov, turist-skih klobukov, čepic.

po raznovrstnosti blaga primerno nizkih cenah.

Tovarniška zaloga

lodnatih klobukov

c. kr. dvornih založnikov A. J. Pichler v Gradci. 273 12-6

Uradne in trgovske **KOVERTE** s firmo priporoča **KAT. TISKARNA** v Ljubljani.

Duhovski poslovnik,

ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje ter-kuvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznim obzori in stvarnim kazalom. — Sedmi Martin Poč. — Drugi, popravljeni tatis. Brošura izvod knjige stane v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani 4 krone, trdo vezan v pol-sagrtu ali celoplatnu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

prilaga: **Razlaga velikega katekizma** ali krščanski nauki za cerkev. Sestavlil Ant. Vetrnik, župnik na Dolu. Prvi zvezek: o veri in apostolski veroizpovedi. Broširano 2 K, s pošto 20 h več. **Drugi zvezek:** poglavje o upanju in mo-litvi, pa poglavje o ljubezni in zapovedih. Broširano 2 K 50 h, s pošto 30 h več. **Tretji zvezek:** o milosti in zakramentih. Broširano 2 K 70 h, s pošto 30 h več.

Za šolska darila

prilaga: **„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani** naslednje povesti za mladino: „Ljubite svoje sovražnike“ — s podobami. „Marijina otroka“ — s podobami. „Maron, krščanski deček z Libanona“ — s podobami. Cena broširanemu eksemplaru 40 h, kar-tonirano 60 h. — Dobé se tudi v finejših vezih po raznih cenah.

Naznanjam, da imam v zalogi vedno frišno in trpežno blago vsake vrste za častite gospode duhovnike.

JAKOB MIKOLIČ,
— krojaški mojster, Novo mesto, Veliki trg št. 92 —

prilaga se pred. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne obleke, posebno talarje, povrtnike itd. — po najkusejšem in najnovejšem kroju. — Izdelujem vsako, v to stroko spadajoče delo natančno po meri.

Prilagam se pred. duhovščini, da me blagovoli počastiti s cenje-nimi naročili, zagotavljajoč, da bodem vedno skrbel, da izročim vsako naročilo v največjo zadovoljnost prečastitih naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu prilagam svojo dobro urejeno krojaško delavnico, v kateri delajo najboljše delavske moči; zato se jamči za elegantno, lepo in moderno izvršitev naročil, kakor tudi zato, da se vsaka v moji delavnici narojena obleka lepo prilaga.

Tudi slav. p. n. občinstvu na-znanjam, da imam v zalogi vsake vrste moderne šofe ter tudi nepre-močljiv tirolski leden za havičke.

Tudi imam narojena havičke vsake velikosti za gospodinjstvo po nizki ceni.

Dijakom znižane cene!

586 50-10

Trgovina z železnino „MERKUR“
PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta številka 12

prilaga svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključavničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-lezne trgovine spadajoče predmete.

— Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. —

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno **blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.**

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevezma tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in poštено po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolijo pri naročilih ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, družtev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 691 52-4

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj **P. Herrmann**, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča **sredstvo za rast las**, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zjamčeno neškodljiva tekočina, ki **zabranila izpadanje las in odstrani prahaje**. Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado. Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice **3 krone**. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani
pri gospodu 274 (18)

Vaso Petričič-u.

V zalogi imajo tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trnkóczy v Ljubljani, A. Ranč v Kranji, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu.

Preprodajalci popust.

Najprimernejše darilo pridnim učencem koncem šolskega leta so

„Marjetice“, nabrane nežni mladini.

Uredil in založil

Alojzij Merhar.

Cena: V platno vezane I K 10 v, kartonirane 80 v, broširane 60 v.

Po istih cenah se dobijo tudi „**POMLADNI GLASI**“ VI, VII, VIII, IX, X. letnik. 767 5-3

Naročajo se: **Jernej Podbevšek**, bogoslovec v Ljubljani.

V Domžalah na bivšem posestvu Wenzel-a, sedaj g. Kaušek-a, odda se takoj v najem pod zelo ugodnimi pogoji 769 3-3

gostilna

s kegljiščem, lepim vrtom in sobami za tujce.
Več se izve v zalogi Puntigam v Ljubljani.

Dobra gostilna

z lepim senčnatim vrtom in kegljiščem, na na jako živahnem kraju v Ljubljani, odda se takoj v najem pod zelo ugodnimi pogoji. 760 3-3

Pojasnili v zalogi Puntigam v Ljubljani.

Domača umetalna steklarija Avg. Agnola v Ljubljani, Dunajska cesta 9, poleg „Figovca“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje cerkvenih oken in vrat, vdelenih s katedralnim steklom ali s svincem obrobjenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

strokovnjsko dobro, z lahkotno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najprostejšega do najfinjšega

Okvirja tudi slike in podobe prenavlja in popravlja stare predmete.

Št. 50/Z.

Spričalo,

s katerim podpisani potrjuje, da je velečislana **frdka za stavbeno in umetno steklarstvo AVGUST AGNOLA** v Ljubljani, v polnem in lepem soglasju s gotoko arhitekturo, izvršila prav pohvalno steklarska dela v novi župni in dekanijski cerkvi v Smartnem pri Litiji.

Okenj 32, v raznovrstnih gotških oblikah, slikanih umetno na steklo v okusnih okraskih, strogo po gotških pravilih, v barvah nežno-svitlih in ne vpijočih — svedoči jasno, da smo **vdobili Slovenci v gosp. Avg. Agnola** tudi v tej stroki spretnega, domačega umetnika, kateremu s mirno vestjo zaupamo slična dela.

V prepričanju, po ostalih ofertah za to delo, se vestno zatrjuje, da so cene gosp. Avg. Agnola prav zmerne. Priporoča se kar najtopleje vsem, posebno pa onim cerkvenim predstojnikom, kateri razpolagajo sicer s malimi sredstvi, pa bi oskrbeli radi svojim cerkvam kaj lepega.

Župni urad v Smartnem pri Litiji
dne 9. februarja 1901.

Ivan Lavrenčič,
župnik in dekan.

Prevezma tudi vsa stavbilska steklarska dela ter priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnega steklarskega blaga. 737 52-48

Predtiskarija.

Franja Meršol

v Ljubljani, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo

pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah. Monogrami in risarije se v poljubnih barvah in slogih uvezujejo na vsakoršno blago. 18 28

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Predtiskarija.

Resnično!

pomaga
velikansko
kot nedosežen
uničevalec
mrčesov

Kupuj pa „le v steklenicah“.

V Ljubljani pri gospodih:

480 9-6

Ivan Fabian, naslednik Anton Korbar	Anton Ječminek A. Kanc, drog. C. Karinger Mihael Kastner Edmund Kavčič Kham & Murnik	Jožef Kordin Anton Krisper Peter Lassnik J. Lenček Karol Lexander A. Lilleg	P. Mencinger Ivana Perdana naslednik Karol Planinšek J. C. Röger A. Sarabon	Viktor Schiffer M. Spreitzer Anton Stacul Fran Stupica M. E. Supan A. Sušnik	Ferd. Terdina J. Tonich Uradniško-konsumno-društvo
Bled: O. Wölfling, P. Homan. Ornometlj: A. Lakner, K. Müller B. Schweiger, A. Zorc. Draga: P. S. Turk. Hrib: A. Bučar, Fran Kovač. Idrija: A. Jelenec, J. Septaves. Kamnik: Anton Pintar, Fran Subelj. Kočevje: Fr. Loy, P. Petsche, J. Röthel, Matija Kom, Fran Schleimer. Kostanjevica: Alojzij Gač. Kranj: Fr. Dolenc, Vilj. Killer, J. Krenner, Adolf Kreuzberger Jan. Majdič, Karol Šavnik, lekarnar pri sv. Trojici.	Krško: F. H. Aumana sin, R. Engelsberger. Litija: Lebinger & Bergmann. Lož: F. Kovač. Mirna: Jos. Schuller. Mokronog: J. Errath, B. Sbil pri Škofu. Novo mesto: Küssel & Končan, Adolf Pauser. Polhovi Gradec: I. A. Leben. Postojna: K. Ceferin, Anton Ditrich, G. Pikel. Radeče: J. Haller, J. Trepečnik, I. občno radeško konsumno društvo.	Radovljica: L. Fürsager, Friderik Homann, Oton Homann Škofja Loka: E. Burdych, M. Zigon. Šiška: J. C. Juvancič. Travniki: G. Bartol. Trebnje: Jakob Petrovič. Tržišče: Fr. Raitharek. Velike Lašče: F. M. Doganoc. Vipava, Vrhnja: Fr. Kobal. Vrhnika: M. Briley. Zagorje: R. E. Mihelčič, Jan. Müller sen. Žužembork: Jakob Dereani.			

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri šrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj. I., Strobelgasse 2.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurasnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 184 68